Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 33 (9269). • 1988 йил 16 февраль • сешанба • Баҳоси 3 тийин.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИДА

Область партия комитети бюросининг навбатдаги мажлисида Бекобод шаҳри партия ташкилотлари ва совет органлари ишида демократия ва ошкоралик тўғрисидаги масала кўриб чиқилди.

КПСС XXVII съезди қарорларига мувофиқ шаҳар партия ташкилотлари ва совет органлари фаолиятида демократлаштириш ва ошкоралик сари айрим силжишлар бўлаётганлиги таъкидланди. Жамоатчилик фикрини ўрганиш, аҳолини хабардор қилиш мақсадларида турар-жойларда гражданларнинг йиғинлари, социологик тадқиқотлар, меҳнат коллективларининг мажлислари ўтказиб турилибди. 1987 йили бир неча номзоддан овоз бериш йўли билан шаҳар партия комитетининг икки секретари, шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари, корхона ҳар уч раҳбаридан бири, цех бошлиқларининг учдан икки қисми, деярли ҳамма мастер ва бригада бошлиқлари сайландилар, шаҳар Советининг кўпчилик депутатлари овоз бериш йўли билан кўрсатилди.

Шу билан бирга демократия ва ошкораликни кенгайтириш юзасидан кўрилаётган тадбирлар конкрет ишларда намоён бўлмаяпти. Бу иш системасиз, қайта қуришнинг долзарб муаммоларини ҳал этишдан ажралган ҳолда олиб борилмоқда.

Меҳнат коллективларининг имкониятларидан яхши фойдаланилмаяпти. Ўтган йили раҳбарларнинг ярмигина қайта қуришга қўшаётган ҳиссалари тўғрисида меҳнаткашлар олдида ҳисоб бердилар. Ўзбекистон металлургия заводида ишчиларнинг кўпчилиги янги хўжалик механизмининг моҳиятини тушунмайди, иқтисодий билим асосларини эгаллаган эмас. Республикада камёб маҳсулот ишлаб чиқарувчи бирдан-бир корхона бўлган сирланган идишлар цехи четдан келтирилган яхши ускуналар билан таъминланган бўлишига қарамай, планларни барбод этиб келмоқда, брак маҳсулот чиқармоқда. Корхонада ишчиларнинг овқатланишида кўпинча узилишларга йўл қўйилмоқда, учинчи сменада умуман овқатланиш йўлга қўйилмаган. Шундай бўлса-да бу камчиликлар учун завод директори ўрток И. И. Овсюк, унинг ўринбосарлари масъулияти на меҳнат коллективининг йиғилишида ва на партия ташкилотида муҳокама қилинмади.

Тузилган меҳнат коллективлари кенгашлари кўп ҳолларда фаолиятсизлик кўрсатмоқда, ўз вазифаларини билмайди, ишлаб чиқариш ва жамоат ишларида сезиларли роль ўйнамаяпти. Ҳар тўрт корхонадан бирида коллектив шартномалар хўжакўрсинга тузилмоқда. Улар қуйи ишлаб чиқариш бўғинларида дастлаб муҳокама қилинмаяпти, меҳнаткашларни конкрет ишлаб чиқариш ва социал вазифаларни ҳал этишга сафарбар этмаяпти. Меҳнат интизомини мустаҳкамлаш юзасидан коллективлар қабул қилаётган тадбирлар самара бермаяпти. Ўтган йили прогуллар ва ишга кеч келишлар сони 8 процент кўпайди.

Шаҳар саноати ишлаб чиқариш ҳажмини ўстиришнинг пландаги суръатларига эришмади, бешта корхона маҳсулот етказиб бериш шартномалари планини бажармади, корхоналарнинг учдан бири зарар келтирмоқда, уларнинг давлатдан қарзи 6,9 миллион сўмни ташкил этди. Бу ҳоллар меҳнат коллективлари ва уларнинг кенгашлари ўртасида жиддий муҳокама қилингани йўқ.

Халқ депутатлари шаҳар Совети, унинг ижроия комитети (ўрток Д. З. Қориев) депутатлар активлигини, шаҳар социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштиришда жамоатчилик ролини етарли даражада оширмаяптилар. Гарчи уй-жой қурилиши плани бажарилган бўлса ҳам турар-жой муаммоси кескин бўлиб қолмоқда. Шаҳар аҳолиси якка тартибдаги қурилиш имкониятлари тўғрисида яхши хабардор қилинмаган. Атиги 10 процент уй-жой якка тартибда қурилмоқда. Шаҳарда уйсозликнинг ўз базаси йўқ, майда-чуйда қурилиш материалларигача 100 ва ундан ортиқ километр жойдан ташиб келтирилади, шунда ҳам узилишлар билан, чала-ярим олиб келинади. Савдо точкалари сонини эҳтиёжларни ҳисоблаб учдан бир қисмга кўпайтириш лозим деб топилганлигига қарамай, амалда икки йил ичида атиги 12 процентгина кўпайтирилди. Шаҳардаги фақатгина 10 та корхонада маиший хизмат кўрсатиш қабул пунктлари бор. 85 минг аҳолига атиги 6 та клуб ва 3 та кинотеатр хизмат кўрсатмоқда. Шунга қарамай тегишли депутатлар доимий комиссияси ишнинг шу соҳаси билан шуғулланувчи шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари ўрток Д. Насриддиновдан етарли талаб қилмади.

Депутат сўрови бўйича кўрилган чораларни назорат қилиш таъминланмаган, натижада ана шу иш формасига қизиқиш йўқолган. 1987 йилда биронта ҳам депутатлик сўрови тушмади.

Шаҳар ҳаётининг долзарб масалаларини умумхалқ муҳокамасига қўйиш практикасидан етарли фойдаланилмаяпти. Ўтказилаётган гражданлар йиғинлари асосан ахборот характерида бўлиб қолмоқда. Йиғинлар жонли мулоқот асосида ўтказилиб, ижтимоий муаммоларни ҳал этишга аҳолини сафарбар қилиши лозим. Чунончи турар-жойлар ва маданий фондни қандай сақлаш, территорияни ободонлаштириш каби масалаларга қаратилиши керак. Жамоат назорати ва ошкораликка риоя қилинмаётганлиги учун тақчил моллар, озиқ-овқат маҳсулотларини адолатсиз тақсимлаш масалалари юзасидан шаҳардан келаётган шикоятлар оқими камаймаяпти.

Партия ички демократиясини ривожлантиришда жиддий камчиликлар мавжуд. Партия йиғилишларини ўтказишда эскича ёндашувлар, ўринсиз тадбирбозлик кўп. Сайлаб қўйилган партия органлари аъзоларининг учдан бир қисми пленумларда сўзга чиқмаяпти, уларнинг ярмигина коллектив қарорларини ишлаб чиқишда қатнашмоқда. Қуйи партия бўғинларига етарли ёрдам кўрсатилмаяпти.

Шаҳар партия комитети, партия ташкилотлари партия сафларини тўлдиришнинг демократик ва ошкора формаларини суст жорий этмоқдалар, коммунистларни тарбиялаш, КПСС Марказий Комитетининг Тошкент область партия ташкилоти бўйича қабул қилган қарори талаблари асосида партия сафларини мустаҳкамлашга етарли эътибор бермаяптилар. Ҳар беш партия ташкилотидан биттасидагина партия резерви ошкора шакллантирилмоқда, 86 процент ҳолдагина очиқ партия йиғилишларида партияга қабул қилинмоқда. Ўтган йил партия сафлари составидаги диспропорция, ишлаётганлар составига нисбатан мувофиқ келмаслик кучайди. Шаҳар партия ташкилоти коммунистлари орасида ишчилар ҳиссаси 1,4 процент камайди. Ишлаётган аҳоли орасида туб миллат вакилларидан партияга қабул қилинаётганлар сони умумий салмоғда ҳамон кўп бўлиб турипти.

Шаҳар партия комитети коммунист раҳбарларнинг аввало бошланғич партия ташкилоти олдидаги шахсий масъулияти тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг талаблари инобатга олинмаслигига тўғридан-тўғри йўл қўйиб келмоқда. 1987 йили ишда хатога йўл қўйган коммунист раҳбарларнинг учдан икки қисми қуйи партия бўғинларини четлаган ҳолда шаҳар партия комитети томонидан жазоланди.

Шаҳар партия комитети бюросида, секретарлари ўртасида ҳали чинакам партиявий коллегиаллик, талабчанлик ва принципиаллик вазияти яратилган эмас. Шаҳар партия комитетининг биринчи секретари ўрток Э. М. Рўзиев шаҳар партия комитети, шаҳар ижроия комитети раҳбар кадрлари ишини контроль қилишни эсдан чиқариб қўймоқда, шаҳар партия комитетининг иккинчи секретари ўрток Б. Х. Абдуллаев сусткашлик, ташаббуссизлик қилмоқда, янгича ёндашувларни етарлича ўзлаштирмаяпти. Шаҳар партия комитети секретари ўрток Т. Н. Часовских икир-чикир ишлар билан ўралашиб, демократия ва ошкораликни ривожлантиришнинг идеологик жиҳатларини унутиб қўймоқда.

Ўзбекистон Компартияси область комитети қабул қилган қарорда Бекобод шаҳар партия комитети (ўрток Э. М. Рўзиев), партия ташкилотлари ва совет органлари демократлаштириш ва ошкораликни таъминлашда жиддий камчиликларга йўл қўяётганликларини таъкидлади.

Шаҳар партия комитети, бошланғич партия ташкилотлари демократлаштириш ва ошкораликнинг асосий мақсади омманинг меҳнат, ижтимоий, ижодий активлигини ошириш, экономикани туб ислоҳ қилишни амалга ошириш, социал соҳани ривожлантиришдан иборат деб ҳисоблашлари керак.

Демократия ва ошкораликни кенгайтиришдан экстремистик кайфиятларни тарғиб қилиш, интизом ва танқидни бўшаштириш йўлида фойдаланишга бўлган уринишларга кескин зарба бериш лозим.

Шаҳар ижроия комитети зиммасига депутатлар ва жамоатчиликнинг активлигини, социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштиришда доимий депутатлик комиссиялари ролини ошириш вазифаси юкланди.

ХИЗМАТ СОҲАСИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ — ҚАЙТА ҚУРИШНИНГ МУҲИМ ОМИЛИ

Республика партия-хўжалик активлари йиғилишидан

13 февраль куни Тошкентда республика партия-хўжалик активларининг йиғилиши бўлиб ўтди. Унда КПСС Марказий Комитети 1987 йил июнь Пленуми талаблари асосида пуллик хизматларни жадал ривожлантириш соҳасида партия ташкилотларининг, совет ва хўжалик органларининг вазифалари кўриб чиқилди. Йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг, Госплан, Ўзбекистон ССР халқ контроли комитетининг масъул ходимлари, область, шаҳар ва район партия комитетларининг секретарлари, область ижроия комитетлари раисларининг ўринбосарлари, республика министрликлари ва идораларининг, йирик саноат корхоналарининг раҳбарлари қатнашдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. П. Анишчев доклади тингланди. Музокараларда Андижон область партия комитетининг иккинчи секретари В. А. Смеюшчев, Ўзбекистон ССР аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министри Б. И. Бугров, Тошкент области «Ленинский путь» колхозининг раиси И. А. Бобожонов, Тошкент шаҳар Ленин район партия комитетининг биринчи секретари В. Д. Ардатов, Ўзбекистон ССР Нархлар давлат комитетининг раиси Қ. А. Аҳмедов, электронтехника заводи пуллик хизматлар бюросининг бошлиғи О. С. Чичев, Ўзбекистон ССР алоқа министри К. Раҳимов, Бухоро шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари Ҳ. К. Казаков, Тахиатош ГРЭСи бошланғич партия ташкилотининг секретари Ж. В. Шендера, «Главташкентстрой» бошлиғининг ўринбосари К. А. Салиҳов, Самарқанддаги «8 Март» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси касаба союз комитетининг раиси Л. Я. Филимонова, Ўзбекистон ССР Госснабининг раиси Т. Я. Шарипов сўзга чиқдилар.

Докладчи ва нотиқлар қайд этиб ўтишганидек, юксак даражада ривожланган хизмат индустриясини барпо этиш — экономикани қайта қуришнинг энг муҳим вазифаларидан биридир. Яхши ташкил этилган хизмат — ўз вақтида ремонт қилинган квартира, адвокатнинг малакали маслаҳати, саломатлик группаларининг иши, бошқа пулли хизматлар меҳнаткашларга бўш вақтларидан оқилона фойдаланишда ёрдам берибгина қолмай, шу билан бирга социал «иқлим»ни ҳам яхшилайди, меҳнат унумдорлигини ўстиришга кўмаклашади, қўшимча фойда келтиради.

Республика аҳолисининг пул даромадлари кейинги икки йил ичида 7,8 процент ошди. Товарлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш билан бир қаторда пулли хизмат соҳасини тубдан яхшилаш зарур, деган талаб мана шундан келиб чиқмоқда. Ўтган йили пулли хизмат ҳажми Навоий, Сурхондарё, Фарғона областларида, Тошкент шаҳрида анча ошди. Туристик-экскурсия, медицина, ҳуқуқий хизматлар тез ўсиб борди. Ўзбекистон ССР Энергетика ва электрлаштириш министрлиги, Алоқа министрлиги, Нефть маҳсулотлари билан таъминлаш давлат комитети хизмат соҳасидаги топшириқларни барқарор суръатда бажардилар.

Бироқ умуман олганда аҳвол қониқарсизлигича қолмоқда. Республика тармоқ комплекс программаси топшириқлари бажарилмаяпти. Ўзбекистон пулли хизмат кўрсатиш бўйича мамлакатда охирги ўринларнинг бирида турибди.

Баъзи раҳбарларнинг сусткашлиги, масъулиятсизлиги сабабли квартираларни ва рўзғор техникасини ремонт қилиш, кийим-кечак ва пойафзал тикиш, чорбоғлардаги ишларни, бошқа кундалик юмушларни бажариш «муаммо»лигича қолмоқда. Бу эса «пинҳоний экономика» ривожланишини рағбатлантирмоқда: энг оддий ҳисоб-китобларга кўра, республика аҳолиси хусусий хизматчиларга ҳар йили 250 миллион сўмдан кўпроқ пул тўламоқда, лекин шунда ҳам кўпгина хизматлар тақчиллигича қолмоқда.

Икки йил мобайнида аҳолига 300 миллион сўмликдан кўпроқ пулли хизмат кўрсатилмай қолди. Бу нарса касса планининг бажарилмаслигига олиб келди, республикани мушкул молиявий аҳволда қолдирди. Ўзбекистон ССР Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлиги қолоқлар орасидадир. Бу министрликда баъзи ижобий силжишлар бўлганига қарамай, ишларни юритиш ва ташкил этиш даражаси ҳамон паст, ходимларнинг билимсизлиги, сусткашлиги, уларнинг маъмурий-буйруқбозлик услубига ёпишиб олганликлари яққол кўриниб турибди.

Сўзга чиққан кишилар хизмат соҳасини ривожлантириш хом ашё ва материалларнинг сифати билан чамбарчас боғлиқ эканлигини уқтириб ўтдилар. Госснаб, Савдо министрлиги, Енгил саноат министрлиги ва маҳаллий Советларнинг кучғайратларини бирлаштирган тақдирдагина аҳволни ўнглаб олиш мумкин. Кўпдан-кўп идоравий чигалликлар сабабли ишга зиён етмоқда. Корхона ва ташкилотлар, баъзида эса, ҳатто маҳаллий Советлар маиший хизмат ходимлари учун шарти кетиб парти қолган ноқулай биноларни ажратиб берадилар. Ўзбекистон металлургия заводининг, Олмалиқ рўзғор химияси заводининг, Фарғона нефтни қайта ишлаш заводининг, Шаҳрисабз пиллакашлик фабрикасининг ва бошқа кўпгина корхоналарнинг раҳбарлари янги маиший объектлар ҳамда комплекс қабул пунктлари фойдаланишга топширилди, деб рапорт бердилар, лекин амалда эса шу мақсадларга «муваққат» мослаштирилган жойларни ажратиб беришди, холос.

Транспорт хизмати жиддий равишда яхшиланиши зарур. Ўтган йили Автомобиль транспорти министрлиги аҳолига қарийб 14 миллион сўмлик кам хизмат кўрсатди. Линиялардаги контролнинг сустлиги, пул ҳамон бировларнинг чўнтагига тушаётганлиги, пассажирлар билетсиз ташилаётганлиги, хизмат кўрсатиш ва меҳнатга ҳақ тўлашнинг илғор формалари секинлик билан жорий этилаётганлиги бунинг асосий сабабларидир. Йўловчилар энг кўп қатнайдиган соатларда идораларнинг транспортини одам ташишга жалб қилиш масаласи ҳал этилмаяпти. Чунончи, Самарқандда шу мақсад учун идораларга қарашли 377 автобусдан амалда фойдаланилмаяпти.

Алоқа министрлиги пулли хизмат топшириғини уддалаган озчиликнинг қаторидадир. Лекин бунда ҳам жуда кўп резервлар мавжуд. Сўзлашув пунктларида таксофонларнинг ярми ишламайди, кўпинча пулни майдалайдиган жой топилмайди. Телефон ўрнатилиши учун 300 минг оила навбатда турган бир пайтда хизмат нуқталари инвентаризация қилинмаяпти, уларга бўлган ҳақиқий эҳтиёж ўрганилмаяпти. Хоразмда автомат телефон станцияларининг қувватларидан 83 процент, Бухоро областида — 79 процент, Жиззах областида 66 процент фойдаланилмоқда. Посилкалар ва бандеролларни, совғалар ва табрикномаларни, обуна нашрлари ва ҳоказоларни уйга элтиб бериш билан боғлиқ хизматлар суст жорий этилмоқда. Тошкент телефон справочниги қайта нашр этилмаганига салкам йигирма йил бўлди. Республика аҳоли жон бошига алоқа хизматлари бўйича мамлакатнинг бошқа республикаларидан жиддий равишда орқада қолмоқда.

Бўш вақтни ўтказиш ва томошалар соҳасида муаммолар кўп. Театрларимиз, клубларимиз, кино залларимизга одамларнинг кам келиши, тўгарак ишининг даражаси, бўм-бўш стадионлар ва парклар кимни қаноатлантиради? Маданият министрлиги билан Давлат физкультура ва спорт комитети шаънига асосли даъволар айтилди. Маданият министрлиги ҳатто шу пайтгача хизматларни кенгайтириш программасига эга эмас. Планларни бажаришдаги барбодликлар, ҳар бир аҳоли ҳисобига хизмат кўрсатиш бўйича мамлакатда охирги ўринда қолинганликнинг сабаби мана шундадир. Ўзбекистон ССР Кинематография давлат комитети аҳолининг юксак маданий талаб-эҳтиёжларини шакллантириш ва уларни қондириш борасида аниқ мақсадни кўзлаб ишлаш ўрнига, кассага тезроқ ва кўпроқ пул тушиши кетидан қувадиган бўлиб қолган.

Нотиқлар одамларнинг саломатлиги, меҳнатга қобилияти соғлиқни сақлаш, физкультура, туризм яхшироқ йўлга қўйилишига боғлиқ эканлигини таъкидладилар. Шу соҳаларни ривожлантириш юзасидан белгиланган суръатлар айрим участкаларда ошириб бажарилди. Республика врачлик-физкультура диспансерининг коллективи яхши намуна кўрсатди, бу ерда уч мингдан зиёд киши мунтазам шуғулланмоқда. Аммо бундай мисоллар, барибир, жуда оз. Халқ Давлат физкультура ва спорт комитетидан чемпионларни кўпайтириш кетидан «қувиш»нигина эмас, балки оммавий физкультура-соғломлаштириш ишини ташкил қилишни ҳам кутмоқда.

Йиғилишда ғоят муҳим аҳамиятга молик вазифа таъкидланди: биронта ҳам меҳнат коллективи хизмат соҳасини ривожлантиришдан четда қолмаслиги кераклиги уқтириб ўтилди. Шунга эришиш зарурки, пулли хизматнинг умумий ҳажмида бошқа соҳалардаги саноат корхоналарининг салмоғи жами миқдорнинг 25—30 процентига етсин. Бундан завод ва фабрикалардаги пулли хизматлар ҳажми иш ҳақининг беш-ўн процентига етиши керак.

Тайёрга-айёрлик кайфиятларига барҳам бериш пайти келди, деб таъкидланди нутқларда. Чунки, жойларда ҳамон ўз кучларига эмас, балки четдан бериладиган ёрдамга умид боғламоқдалар. Қишлоқда хизматни ривожлантириш, айниқса, мушкул аҳволда бўлиб, 470 колхоз ва совхоз маиший хизмат уйига ёки лоақал комплекс қабул пунктига эга эмас. Бунинг учун республиканинг энг катта идораларидан бири — Давлат агросаноат комитетининг раҳбарияти жавобгардир. Беш йиллик охирига бориб, қишлоқдаги пулли хизмат ҳажмини икки ярим баравар ошириш учун Давлат агросаноат комитетининг пулли хизматни ривожлантиришга нисбатан муносабатини тубдан ўзгартириш пайти келди. Қишлоқ аҳли ўз уйларини ремонт қилиш ва қуришда, томорқалардаги ерни ҳайдашда, боғ ва токзорларга ишлов беришда катта қийинчиликларга дуч келмоқда. Агросаноат комитетининг кабинетларида эса ҳамон «тиғиз планлар», «ажратиб берилмаган ресурслар» тўғрисида бош қотирмоқдалар.

(Давоми 2-бетда).

• Қишлоқнинг қишки юмушлари

ОИЛАГА ИШОНЧ БИЛДИРИБ...

ЯҚИНДА Карл Маркс номли колхоз меҳмонлар билан гавжум бўлди. Тошкент областидаги РАПОлар, хўжаликлар раҳбарлари, мутахассислар бу ерда илғор тажриба билан танишдилар. Ўрганса арзийдиган иш усуллари кўп эди. Мана, икки йилдирки, колхоз тўла хўжалик ҳисобида ўзини-ўзи маблағ билан таъминлаш асосида меҳнат қилмоқда. Бу ерда оила пудрати бир неча йилдан буён меҳнатни ташкил этишнинг асосий услуби бўлиб қолган. Хўжалик ўтган йили барча турдаги маҳсулотларни етиштириш ва давлатга сотиш планини муддатидан икки ой илгари бажарди.

... Кеч куз. Колхоз раиси Р. Акбаров билан узоқдаги бригадалардан бирига бориб дала айландик. Шивалаб ёмғир ёғиб турибди. Шу пайт устига плаш кийиб олиб, далада ишлаётган кишига кўзимиз тушди. Бу сабзаводкор А. Маҳкамов эди.

— Бундай об-ҳавода экинни озиқлантиришнинг фойдаси катта. Мутахассисларимиз бизга шундай деб уқтиришади, — деди у биз билан суҳбатда, — шунинг учун ҳам мен экинга гўнг беришга қарор қилдим.

Биз ўз-ўзимизга шундай савол бердик: агарда меҳнатга илгаригидек эскича усулда ҳақ тўланганида Маҳкамов ва унга ўхшаганлар шундай пайтда далага чиқиб ишлармиди? Йўқ, албатта. Улар об-ҳавони рўкач қилишарди, албатта.

Ҳозирги кунда колхозда сабзавотчилик ва боғдорчиликда 700 дан ортиқ оилавий звено меҳнат қилмоқда.

ЙИЛЛИК ҲИСОБОТДАН

М. Валихўжаевнинг оилавий звеносида тўрт киши бор. Ўтган йили улар 2,6 гектар майдонда картошка, карам, помидор, сабзи етиштирдилар. Ҳаммаси бўлиб 10 хил экин тури ўстирилди. Звенога бир йил учун 3,9 минг сўм аванс пули берилди. Пировард натижа бўйича ҳисоб-китоб қилинганда эса 9,8 минг сўм олишди. Бу пулнинг асосий қисмини М. Валихўжаевнинг ўзи олди. Унинг ойлик ўртача меҳнат ҳақи 562 сўмданга тўғри келди.

Теплица комбинатида ҳам ишлар оилавий пудрат асосида ташкил этилган. Комбинатга ғайратли ва ишнинг кўзини биладиган А. Ғуломмаҳмудов раҳбарлик қилмоқда.

— Ҳар квадрат метр майдондан 17 килограммдан сабзавот ҳосили олмоқдамиз, — дейди у. Ваҳоланки, область бўйича 1 квадрат метрдан бизлардагига нисбатан 2 баравар кам маҳсулот олинаётир. Ш. Аҳмедов оилавий звеноси эса ҳосилдорликни 30 килограммга олиб чиқди.

Чорвачиликда ҳам оилавий пудрат жорий этилмоқда. Сотилган маҳсулотнинг қиймати ҳисобидан икки процент маблағ мукофот учун ажратилади. Ферма ходимлари йиллик планларини ортиғи билан бажардилар. Ҳар бош сигирдан 4,1 минг килограммдан, яъни ўтган йилдагидан 786 килограммдан кўп сут соғиб олинди. Маҳсулотнинг таннархи мўлжалдагидан анча кам бўлди.

ЙИЛЛИК ҲИСОБОТДАН

Ўтган йили колхоз правленияси колхозчиларнинг меҳнат ҳақига тўлаш учун 2 миллион 50 минг сўм пул ажратди. Шу жумладан, қўшимча рағбатлантириш учун 800 минг сўм пул ажратилди.

Тошкентда жойлашган мева-сабзавот магазинлари колхознинг фахри ҳисобланади. Ҳозирги пайтда бундай магазинлардан иккитаси ишлаб турибди. Бу ерда эрталабдан кечгача харидорлар гавжум бўлади. Маҳсулотлар сифатли, хилма-хил бўлганлиги учун ҳам узоқ-узоқлардан бу ерга харид учун келишади. Савдо-сотиқ ишлари пухта ташкил этилган. Ҳозирги қиш кунларда ҳам хўжалик бўйича ҳар куни 3 тоннага яқин сабзавот ва мева ана шу фирма магазинлари орқали сотилмоқда. Бу магазинлардан хоҳлаган пайтингизда янги узиб олинган помидор, бодринг, укроп, петрушка, болгар гармдориси, бақлажон сотиб олишингиз мумкин.

ЙИЛЛИК ҲИСОБОТДАН

Ўтган йили фирма магазинларининг товар обороти ярим миллион сўмни ташкил этди. Бу йил эса 600 минг сўмга етказиш кўзда тутилмоқда.

Пештахталарга янада кўп сабзавот ва мева келтириб сотилади. Республиканинг пойтахтида яқин кунларда колхознинг яна иккита магазини иш бошлайди. Хўжаликнинг ўзига тегишли фирма чойхонаси ҳам очилади.

Шаҳар атрофига жойлашган бу колхозда ютуқларга эришиш осон бўлаётгани йўқ. Йилдан-йилга ишлар мураккаблашмоқда. Ҳосилдор ерларнинг бир қисми шаҳарга ўтиб кетаётир. Кейинги 6 йил давомида ҳайдаладиган ерлар 150 гектарга қисқарди. Лекин шунга қармасдан ялпи маҳсулот етказиб бериш камаяётгани йўқ.

ЙИЛЛИК ҲИСОБОТДАН

1987 йилда 4,8 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Бу планда кўзда тутилганидан 31,7 процент кўпдир. Топшириқдагига нисбатан минг тонна ортиқ сабзавот, кўплаб сут, узум, гўшт ва тухум сотилди. Деярли 1 миллион сўмга яқин соф даромад қилинди.

Даромаднинг кўпайиши туфайли колхозчиларнинг турмуш фаровонлиги ҳам юксалиб бормоқда. Яқинда маданият саройи қурилиб, ишга туширилди. Янги йил арафасида жуда кўп чорвадорлар ҳовли тўйи ўтказдилар. Улар учун кўплаб коттежлар қурилиб берилди.

Кўп ишлар қилинмоқда, лекин муаммолар ҳам анчагина. Правление буни яхши билади. Шунинг учун ҳам резервлар қидирилмоқда. Мутасадди бошқарув органлари билан муносабатларнинг қандай бўлиши кўп нарсага боғлиқдир.

М. ЁҚУБОВ, бош экономист: Планлаштириш — муҳим масала. Топшириқни эришилган даражадан келиб чиқиб белгилашдек ярамас практикадан воз кечиш керак, юқоридан туриб кўрсаткичларни белгилаш керак эмас деб, неча бор айтилди. Афсуски, бу практика бизда ҳалигача давом этиб келмоқда.

Р. АКБАРОВ, колхоз раиси: илгаригидек, ҳозир ҳам раҳбарликнинг бюрократик — буйруқ бериш услуби давом этиб келмоқда. Хўжалик тўла мустақиллик ҳуқуқига эга эмас. Район звеноси раҳбарлари илгаригидек ҳозир ҳам колхоз ва совхозларга қайси экинни қачон экиш керак, қандай агротехникани қўллаш зарур, қандай штатларни ушлаб туриш кераклигини айтиб уқтирмоқчи бўладилар. Ўз ишимизни ўзимиз билиб қилишимиз учун имконият бериш вақти аллақачон етиб келмадими? Район звеноси, ҳар бир раҳбари колхозда ўзига бўйсунувчи ходим бўлишини хоҳлайди. Ахир, у кимларгадир буйруқ бериши ҳам керак-да. Биз маслаҳатлашиб, колхозимизда юқоридан туриб айтилган раҳбарлик лавозимларини тугатишга ҳаракат қилдик. Ана шунинг ҳисобигагина, бошқарув аппаратини тўртдан бир қисмга қисқартириш имкониятига эга бўламиз.

Республикада Карл Маркс номли колхознинг тажрибасидан кўп фойдали нарса ўрганилмоқда. Чиндан ҳам илғор хўжаликнинг тажриба мактаби — энг яхши дарсликдир.

В. АРТЕМЕНКО.
«Правда» мухбири.
Тошкент области.
(«Правда», 14 февраль).

РЕЗЕРВЛАР ИШГА СОЛИНАДИ

ТОШКЕНТ ЧАРМ-ГАЛАНТЕРЕЯ ВА СПОРТ ТОВАРЛАРИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ КОЛЛЕКТИВИНИНГ 1988 ЙИЛГИ

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

ТОШКЕНТ чарм-галантерея ва спорт товарлари ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи партия XXVII съезди ва КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари қарорларини бажара бориб. Давлат корхонаси (бирлашмаси) тўғрисидаги Қонун берган имкониятлардан, тўла хўжалик ҳисоби ва ўзини ўзи маблағ билан таъминлаш шароитларида ишлаш афзалликларидан фойдаланиб, ишлаб чиқаришни интенсивлаштириш, меҳнатни ташкил этишни такомиллаштириш, моддий, меҳнат ва молия ресурсларидан тежамкорлик билан фойдаланиш асосида саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш бўйича давлат буюртмасини муддатидан илгари — 1988 йил 26 декабргача бажаришга аҳд қилди.

Аҳолининг юксак сифатли халқ истеъмоли товарларига бўлган талабини тўлароқ қондириш мақсадида буюртмадан ташқари харидоргир буюмлар ва товарлардан шартнома мажбуриятлари бўйича 800 минг сўмлик сотилади, «Янгилик» индекси ва алоҳида модали маҳсулотлар ишлаб чиқариш ўтган йилдагига нисбатан 1 миллион сўмлик кўпаяди. Ишлаб чиқаришга 105 та юксак малакали моделлар жорий қилинади.

Меҳнат унумдорлиги пландагидан ташқари 1 процент оширилади ва қўшимча 200 минг сўмлик фойда олинади. Фан-техника тараққиёти ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий қилишдан ками билан 70 минг сўмлик иқтисодий самара кўрилади. 200 минг сўмлик иқтисодий самара берадиган 140 та рационализаторлик таклифи жорий қилинади.

Бирлашманинг Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси очиладиган кунгача шахсий беш йиллик топшириғини бажариш мажбуриятини олган тўрт нафар ходими, тўрт йиллик планини бажаришга аҳд қилган 59 нафар ва уч йиллик планини адо этишга ваъда берган 248 нафар ходимининг ташаббуси қўллаб-қувватланади. ва кенг ёйилади.

Ишлаб чиқаришнинг ички хўжалик ҳисоби имкониятларидан фойдаланиб, йил давомида 180 минг квадрат дециметр чарм товарлари, 8 минг квадрат метр сунъий чарм, 5 минг квадрат метр тўқимачилик материаллари, 5 минг гигакалорий иссиқлик энергияси, 200 минг киловатт-соат электр энергияси тежаб қолинади, бунинг ҳисобига ишлаб чиқариш ҳажми ортишининг 75 проценти таъминланади.

Коллективни социал ривожлантириш планига мувофиқ 200 нафар малакали ишчи тайёрланади, бирлашма 300 ходимининг малакаси оширилади. Хумсон посёлкасида дам олиш зонаси фойдаланишга топширилади. Коллективни социал ривожлантириш фондидан мактабгача тарбия муассасаларига 170 минг сўм, маиший шароитларини яхшилашга 60 минг сўм, улуш йўли билан қатнашиш ҳисобига уй-жой қурилишига 100 минг сўм, ишчи-хизматчиларни овқатлантиришни арзонлаштиришга 60 минг сўм сарфланади.

Бирлашма коллективи барча енгил саноат ходимларини 1988 йил ва умуман беш йиллик планларини муваффақиятли бажариш, Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси очилишини юксак меҳнат ютуқлари билан нишонлаш учун социалистик мусобақани кенг авж олдиришга даъват этади.

Социалистик мажбуриятлар бирлашма меҳнат коллективининг конференциясида муҳокама этилиб, қабул қилинган.

ОКРУГ САЙЛОВ КОМИССИЯЛАРИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ДЕПУТАТЛИГИГА НОМЗОДЛАРНИ РЎЙХАТГА ОЛИШ ТЎҒРИСИДАГИ

АХБОРОТИ

«Ўзбекистон ССР Олий Советига сайловлар тўғрисида» Ўзбекистон ССР Қонунининг 39-моддасига мувофиқ 1988 йил 12 февралда қуйидагилар Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олиндилар:

93-Калинин сайлов округидан Расул Ғуломов, 1911 йилда туғилган, КПСС аъзоси, Иттифоқ миқёсидаги шахсий пенсионер, уруш ва меҳнат ветеранлари республика Советининг раиси, Калинин районидаги «Партия XX съезди» колхози коллективининг умумий йиғилиши томонидан кўрсатилган;

108-Келес сайлов округидан Одил Ёқубов, 1926 йилда туғилган, КПСС аъзоси, Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениесининг раиси, Тошкент районидаги С. Раҳимов номли колхоз коллективининг умумий йиғилиши томонидан кўрсатилган.

Ўрни бўшаган депутатлар ўрнига Ўзбекистон ССР Олий Советига сайлов ўтказувчи округ сайлов комиссиялари.

ХИЗМАТ СОҲАСИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ —ҚАЙТА ҚУРИШНИНГ МУҲИМ ОМИЛИ

(Боши 1-бетда).

Шаҳарлар билан қишлоқ жойлари аҳолиси ўртасида уларга кўрсатилаётган хизмат соҳасидаги мавжуд тафовутни бир ярим баравар камайтириш — ғоят муҳим вазифадир.

Сўзга чиққан кишилар кўпгина хўжалик раҳбарларининг маиший хизмат соҳаси билан тузукроқ шуғулланишни истамаётганликлари ҳақида гапирдилар. Тошкент трактор заводида, «Ўртоқ» кондитер фабрикасида, «Главташкентстрой»да ўтказилган социологик тадқиқотлардан маълум бўлишича, саволларга жавоб қайтарган кишиларнинг учдан бир қисмига яқини бўш вақтларида турли хизматлар кўрсатиш, бу ишга ҳар ҳафтада 12 соат вақт ажратиш истагида эканлигини билдирди. Аммо уларнинг йўлида кўпгина тўсиқлар турибдики, бу тўсиқларни олиб ташлаш зарур. Маиший хизмат соҳасини мустаҳкам моддий база билан таъминлаш борасида жиддий иш олиб бориш, қолдиқ принципидан қатъиян воз кечиш керак.

Маиший хизматни ривожлантириш соҳасида кооперативларнинг имкониятлари катта. Ҳозир республикада 550 та кооператив бор, уларда 10 мингга яқин киши ишламоқда. Кооператорлар ҳозирча 20 миллион сўмликдан кўпроқ хизмат кўрсатдилар ва маҳсулот ишлаб чиқардилар. Аммо бу соҳада ҳам оғишлар бўлиб турибди. Баъзи маҳаллий Советлар энг муҳим ишни — аҳолининг энг зарур моллар ва хизматларга бўлган эҳтиёжларини қондира оладиган кооперативларни тузиш ва ривожлантиришни эътибордан четда қолдирмоқдалар.

Маиший хизмат планларининг моддий ресурслар билан мувозанатсизлиги хусусида қаттиқ таъналар айтилмоқда. Ўзбекистон ССР Госснаби бултур маиший хизмат соҳасини эҳтиёжнинг 53—88 проценти миқдорида материал билан таъминлади. Республика Молия министрлиги ҳам район ижроия комитетлари хўжалик ҳисобидаги бўлимларининг штат структурасини сунъий равишда чеклаб қўйиб, ишга тўсқинлик қилмоқда.

Нотиқларнинг таъкидлашича, партия, совет, хўжалик органларининг биргаликдаги куч-ғайратлари билан аҳолига хилма-хил пулли хизмат кўрсатишни таъминлаш муаммосини ҳал этиш мумкин. Барча меҳнат коллективлари, ҳамма министрликлар ва идоралар ана шу умумий ишга ҳисса қўшишлари керак.

Активлар йиғилиши бу йил республика комплекс программасида белгиланган марраларга чиқиб олишга, 1989—1990 йилларда эса хизмат ҳажмини 20—25 процент оширишга қарор қилди. Қабул этилган резолюция пулли хизмат соҳасини жадал ривожлантиришга қаратилди.

Партия-хўжалик активларининг йиғилишида КПСС Марказий Комитети савдо ва маиший хизмат бўлимининг мудири Н. А. Сташенков нутқ сўзлади.

Йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлар, КПСС Марказий Комитетининг масъул ходими В. Н. Куликов, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитети савдо ва маиший хизмат бўлимининг мудири С. К. Ерденов, Қирғизистон Компартияси Марказий Комитети савдо ва маиший хизмат бўлимининг мудири Ш. И. Қудабоева, Тожикистон Компартияси Марказий Комитети савдо ва маиший хизмат бўлимининг мудири Г. С. Савриддинова, Туркманистон Компартияси Марказий Комитети савдо ва маиший хизмат бўлимининг мудири И. Ш. Шихиев қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

ЖАРИМА:

КИМГА ФОЙДА-Ю, КИМГА ЗАРАР?

Шартнома мажбуриятларининг бажарилишини текширамиз

ЧИРЧИҚ ойна заводи областимиз қурилиш материаллари саноатида салмоқли ўринни эгаллайди. Чунки у ойна ишлаб чиқарувчи ягона корхонадир. Бу ерда тайёрланаётган бинокорлик материаллари областимиз, республикамиздан ташқари кўпгина регионларга ҳам етказиб берилмоқда. Мамлакатимизнинг кўплаб қурилишлари ундан маҳсулот олиб туради.

Кейинги йилларда корхонанинг мижозлари янада кўпайди. Икки ўртадаги хўжалик муносабати шартнома мажбуриятлари асосига қурилмоқда. Биргина ўтган йил корхона коллективи ўз маҳсулотини етказиб бериш бўйича 460 мижоз билан шартнома тузди. Уларга ойна қатори шиша толаси ва натрий силикати, шунингдек, маданий рўзғор товарлари етказиб берилиши керак эди.

Корхона бу мажбуриятларни қандай бажарди? Маълумки, маҳсулот етказиб бериш бўйича шартнома мажбурияти қонуний кучга эгадир. Шундай бўлгач, уни бажариш ҳам қарз, ҳам фарз. Уддасидан чиқмаслик катта иқтисодий зарар келтириши мумкин. Шундай бўлишига қарамай, корхона раҳбарлиги шартнома мажбуриятларининг тўла бажарилиши ҳақида етарли қайғурмаяпти. Бунинг оқибатида кўпгина мижозлар зарур маҳсулотларни ололмай қолдилар. Айниқса, қурилиш ташкилотларида муайян даражада мушкул аҳвол вужудга келди. Чунки у қурилиш суръати ва сифатига салбий таъсир қилмай қолмади.

Корхона коллективининг шу йўлдаги фаолиятидаги камчиликларни кўрсатувчи рақамларни келтириб ўтмоқчимиз. Масалан, ўтган йили шартнома мажбуриятларига мувофиқ буюртмачиларга 2179,3 минг квадрат метр дераза ойнаси етказиб берилиши керак эди. Амалда барча буюртмалар бажарилмади. Белгиланганига нисбатан 22 минг квадрат метр ойна кам тайёрланди.

Заводда тайёрланаётган маҳсулотнинг иккинчи турини олиб кўрайлик. У шиша толасидир. Кейинги йилларда бундай материалга нисбатан эҳтиёж тўхтовсиз ортиб бормоқда. Шуни ҳисобга олиб, корхонада уни ишлаб чиқариш кенгаймоқда. Айни вақтда буюртмачилар сони ҳам кўпайиб бораяпти. Чунки бундай тола қурилишда, айниқса, иситиш тармоқларини изоляция қилишда тобора кенг фойдаланиляпти. Шундай бўлгач, бундай маҳсулотни шартнома мажбуриятларида назарда тутилган ҳажмда ишлаб чиқарилишини таъминлаш керак эди. Амалда бундай бўлмади. Буюртмачилардан қарз бўлиб қолинди. Мажбуриятда белгиланганига нисбатан салкам 14 минг куб метр шиша толаси кам ишлаб чиқарилди. Силикат ишлаб чиқаришида ҳам шундай аҳвол содир бўлди. Буюртмачиларга шартномадагига нисбатан 335 тонна маҳсулот кам етказиб берилди. Корхона маданий-рўзғор товарлари ишлаб чиқариш планини бажарди, холос. Бундай маҳсулотдан ҳаммаси бўлиб 82,5 минг сўмлик тайёрланди.

Маҳсулотнинг асосий турлари бўйича шартнома мажбуриятларининг бажарилмаслиги оқибатида корхонанинг даромади пландагидан салкам 200 минг сўмлик кам бўлди.

Айни вақтда корхона раҳбарлиги илгари буюртма олинмаган мижозларга маҳсулот етказиб берган. Хўжалик юритишнинг янги тартибига мувофиқ бундай қилиш мумкин эмас. Чунки аввало шартнома мажбуриятларини бажариш шарт. Агар маҳсулот ортиқча ишлаб чиқарилса, уни бошқа мижозларга сотиш мумкин. Корхонада эса шартнома мажбуриятлари бажарилмагани ҳолда маҳсулотнинг муайян қисми ташкилотларга фонддан ташқари юборилган. Ўтган йили Фарғона, Наманган, Андижон ва Самарқанд областлари матлубот жамиятларига фонддан ташқари, шартнома тузмасдан 63 минг квадрат метр дераза ойнаси етказиб берилган.

Умуман, ўтган йили шартнома мажбуриятларини бузиш ҳоллари салкам 150 марта такрорланган. Бунинг натижасида корхона кўрган моддий зарар миқдори 40 минг сўмликдан ҳам ошиб кетди.

Завод раҳбарлиги вагонларнинг бекор туриб қолишини камайтириш юзасидан ҳам зарур чораларни кўрмаяпти. Бу ҳам коллектив учун қимматга тушмоқда. Вагонларнинг нормадагидан ортиқча тўхтаб қолганлиги учун жарима тўланмоқда. Биргина ўтган йили темирйўлга 11,5 минг сўмликдан кўпроқ жарима тўланди. Ваҳоланки, корхонада келтирилган юкларни вақтида тушириб олиш ва бўш вагонларга юк ортишни қисқа муддатларда амалга ошириш учун барча имкониятлар бор. Лекин ҳамма иллат лоқайдликда қолган. Бу масалага ҳеч ким жон куйдирмайди, масъулиятни сезмайди. Коллектив ишлаб топган пулдан шунча сўми жарима сифатида тўланган бўлса, унинг бирор тийини ҳам бевосита айбдорлардан ундириб олингани йўқ. У ишлаб чиқаришдан кўрилган зарар сифатида расмийлаштириб қўйилган, холос. Шу билан ёпиқлик қозон ёпиқлигича қолаверган. Аслини олганда бу ҳам давлат ва ишлаб чиқариш интизомини бузишдир. Шундай экан, бу камчиликка йўл қўйган кишилар жазоланиши, жилла қурса жариманинг маълум миқдорини тўлаши лозим эди.

Коллектив бундай жарималар оқибатида не-не машаққатлар билан ишлаб топилган даромаднинг анчагина қисмидан маҳрум бўлмоқда. Ахир бу ишчи-хизматчиларнинг ўз меҳнати натижасидан манфаатдорлигига путур етказмоқда. Буюртмачилар ҳам зарар кўрмоқдалар. Улар учун жарима олишнинг қизиғи йўқ. Бунинг ўрнига буюртма қилинган маҳсулотларни ўз вақтида етказиб турилишини истайдилар. Буюртмани вақтида етказиб бермаслик ёки уни юборишни кечиктириш шартнома асосида ишлаётган корхоналар коллективларида қийинчиликлар вужудга келтиради. Хом ашё ва материаллар етарли бўлмагач, ишлаб чиқариш ҳам бир маромда бормайди. Ўз навбатида улар ҳам ўз буюртмачилари олдида қарздор бўлиб қоладилар, уларга жарима тўлайдилар. Кўпдан-кўп бўғинлардан ташкил топган бу занжир доим бир маромда ишлаб турсагина нафи катта бўлади. Ишда маром бўлмагач сифатга ҳам, путур етади. Чунки, штурмчиликка мажбур бўлинади. Шошилиш эса яхшиликка олиб келмайди.

Корхона коллективи фаолиятида узоқ йиллардан бери давом этаётган бундай камчиликлар бошқа салбий ҳодисаларни ҳам юзага келтирмоқда.

Жумладан, қўнимсизлик кучайиб боряпти. Биргина ўтган йили у 18,1 процентни ташкил этди. Йил давомида 132 ишчи, 12 инженер-техник ходим ва олти хизматчи ўз аризасига биноан коллектив сафидан кетди. Шу даврда 135 нафар киши ишга қабул қилинди.

Юқорида айтганимиздек, ишлаб чиқариш интизоми ҳам бўшашиб кетмоқда. Ишга сабабсиз келмаслик ёки кечикиб келиш ҳоллари тобора кўп учраяпти. Бир йилда 57 ишчи прогул қилди. Бунинг оқибатида 147 ишчи куни, бевосита маъмуриятнинг рухсати билан ишга чиқмаслик натижасида 272 киши-соати йўқотилди. Меҳнат интизомини қўпол равишда бузганлиги учун ўн нафар ишчи-хизматчи ишдан бўшатиб юборилди. Ваҳоланки, фойдасиз йўқотилган ана шу ишчи кунлари давомида ўнларча минг сўмлик маҳсулот тайёрлаш мумкин эди. Шундай бўлишига қарамай корхона маъмурияти ва жамоатчи ташкилотлари ишлаб чиқариш ва меҳнат интизомини мустаҳкамлашга қаратилган таъсирли чораларни кўрмаяптилар.

Заводда мавжуд ишлаб чиқариш қувватлари ҳам тўла фойдаланилмаяпти. Бу давлат планларининг бажарилишига халақит бераётган сабаблардан бири бўлмоқда. Мавжуд асбоб-ускуналарнинг турли хил сабаблар билан тўхтаб қолишига йўл қўйилмоқда. Шу сабабли ҳам ўтган йили дераза ойнаси ишлаб чиқариш бўйича мавжуд қувватлар 96,1 процент фойдаланилди. Шиша толаси ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланиш кўрсаткичи бундан ҳам паст бўлди. Планда белгиланганига нисбатан 89 процентни ташкил этди, холос. Бошқа қатор маҳсулотлар ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланишда ҳам шундай камчиликлар ҳукм сурмоқда.

Коллективнинг бир маромда ишлашига халақит бераётган ва заводга боғлиқ бўлмаган камчиликлар ҳам бор. Район прокуратураси томонидан ўтказилган текширишда шу нуқсонлар ҳам аниқланди. Корхона Кемеródаги «Карболит» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси, Стерлитомакдаги «Сода» ишлаб чиқариш бирлашмаси ва бошқа шу каби шериклар хом ашё ва материалларни ўз вақтида етказиб бермаётганлигидан 820 киши соати йўқотилди. Ҳатто ишлаб чиқаришларни тўхтатиб қўйишга ҳам мажбур бўлинди. Лекин корхона бунинг учун маҳсулот етказиб берувчи шерикларидан жарима олишни хаёлига ҳам келтирмаяпти. Бунинг ўрнига ўз вакилларини улар ҳузурига юбориб турибди. Бу ҳам ортиқча харажатларга сабаб бўлмоқда.

Ҳисоб-китоблар шуни кўрсатадики, агар корхона тўла қувват билан бир маромда ишласа йилига 1 миллион сўм фойда олиши мумкин. Ҳозирча жуда орқада қолинмоқда. Ҳатто ўн иккинчи беш йилликнинг учинчи йилида 280 минг сўмлик фойда олиш планлаштирилган. Бу маблағ ҳам асосан ишлаб чиқаришни такомиллаштиришга сарфланади. Социал тараққиёт, моддий рағбатлантириш фондига маблағ ажратиш назарда тутилмаяпти.

Заводнинг бу йилги иш фаолиятида ҳам ўзгариш сезилмаяпти. Ўтган йилдаги камчиликлар яна давом этмоқда. Масалан, январь ойида дераза ойнаси ишлаб чиқариш плани бажарилмади. Бошқа маҳсулотлар турлари бўйича ҳам эришилган натижалар қаноатланарли эмас. Бу йил заводни Ғазалкент тошга ишлов бериш комбинатига бириктириб қўйишди. Бундан мақсад корхона қаддини ростлашига амалий ёрдам беришдир. Лекин ҳозирча бу ёрдам ҳам сезилмаяпти. Умуман, корхонани реконструкция қилиш масаласини ўйлаб кўриш керак. Ўзбекистон ССР Бинокорлик материаллари саноати министрлиги ва Бўстонлиқ район партия комитети Чирчиқ ойна заводи коллективи фаолиятидаги камчиликларни бартараф этиш, корхонада ишлаб чиқариш жараёнларини такомиллаштириш, коллективнинг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш билан боғлиқ бўлган масалаларни кўриб чиқишлари ва уларни ижобий ҳал қилиш учун барча резерв ва имкониятларни ишга солишлари лозим.

М. НИЁЗМАТОВ,
Бўстонлиқ район прокурорининг ёрдамчиси, иккинчи классли юрист.
М. ҚОСИМОВА,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

Партия турмуши: коммунистлар аттестацияси

САФДАН ЧИҚАРИЛДИ

Колхоз марказий устахонаси слесари Фарҳод Алижонов ва колхозчи Умрқул Керимқулов илгари кўп марта танқид қилинган эди. Улар партия йиғилишига келишмас, аъзолик бадалларини вақтида тўлашмас, берилган топшириқларни бажаришмас эди. Дўстлар танқиди кор қилмади. Аттестация даврида ўтказилган текширувлар давомида ҳар икала коммунист фаолиятида бирор ўзгариш содир бўлмаганлиги аниқланди. Шу боисдан ҳам комиссия уларни аттестациядан ўтказмади.

Комиссия қарори очиқ партия йиғилишида муҳокама қилинди. Йиғилиш қатнашчилари интизомсиз, пассив коммунистларни партия сафидан чиқаришга қарор қилдилар. Аттестация давомида тўрт коммунистга ҳам жиддий эътирозлар билдирилган эди. Улар шартли равишда аттестация қилинди. Йиғилишда бу пассив коммунистлар адресига ҳам жиддий эътирозлар билдирилди. Уларга маълум топшириқлар бериб синаладиган бўлди. Агарда ўзгариш бўлмаса яна ҳам қаттиқроқ чоралар кўришга тўғри келади.

Ғалаба районидаги Энгельс номли колхоз партия ташкилоти ҳисобида 96 нафар коммунист бор. Уларнинг бир қисми шу пайтгача аттестациядан ўтиб бўлди. Комиссия аъзолари ҳар бир коммунист фаолиятига холис баҳо бермоқдалар. Шу кунгача уч нафар коммунист аттестациядан ўтолмади. Уларнинг икки нафари юқорида айтганимиздек партия сафидан чиқарилди.

Аттестация давомида айрим партия аъзолари ўз номларига номуносиб иш қилаётганликлари ҳам маълум бўлди. Елена Хван партия ташкилоти рухсатисиз республикадан ташқарига «даромадли» иш излаб, кетиб қолди. Уни коммунистлар партком аъзолигига сайлашган эди. Лекин Е. Хван ишончни оқламади. Текин даромадни ўйлаб партия ташкилоти билан алоқани узиб қўйди. Шу боисдан ҳам бу коммунистнинг қилмишлари цех партия ташкилотида кўриб чиқилиб, КПСС сафидан чиқаришга қарор қилинди.

Аттестация ҳар бир коммунистнинг масъулиятини оширишга ёрдам бераяпти. Талабчанлик туфайли коммунистларнинг активлиги сезиларли даражада ошмоқда. Талаб бундан буён ҳам кучаяверади.

Ҳ. ЗОКИРОВА.

ҚАЧОН БОШЛАНАДИ?

«Средазэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмасида 28 та цех партия ташкилоти бор. Уларнинг бир қисмида ҳозир коммунистлар аттестацияси ниҳоясига етаяпти. Тузилган 5 та комиссия ҳар ҳафтада ўрта ҳисобда 40 га яқин коммунистни аттестациядан ўтказаяпти.

Бу сиёсий кампанияга бирлашма партия комитети олдиндан пухта ҳозирлик кўрган ҳолда келган эди. Кўп нусхали газета саҳифаларида бир қатор мақолалар эълон қилинди, завод радиоси орқали суҳбатлар ўтказилди. Кўпчилик билан бамаслаҳат энг олдин қолоқ коммунистларни аттестациядан ўтказишга қарор қилинди.

Комиссия мажлисларида ҳар бир коммунистнинг билим доираси, ишлаб чиқариш кўрсаткичлари, оилавий аҳволи атрофлича таҳлил қилинаяпти. Кейинги мажлислардан бирига 23 нафар коммунист таклиф қилинди. Уларнинг тўрт нафари шартли равишда аттестация қилинди. Икки нафар коммунист эса умуман аттестациядан ўтолмади.

Коммунистларни ижтимоий-сиёсий аттестациядан ўтказаётган партия ташкилотлари сони Ленин районида анча кўпайиб қолди. Ҳозир 128 та бошланғич ташкилот коммунистларни аттестациядан ўтказмоқда. Улар сафида қарийб 8 минг коммунист бор. Шу кунгача 714 нафар коммунист комиссия мажлисларига таклиф этилди.

Мажлисларда ҳеч кимга ён босилмаяпти. Ҳар бир коммунист фаолиятига холис баҳо бериляпти. Суҳбатлар давомида ижтимоий-сиёсий ҳаётда пассивлик қилаётган коммунистлар ҳам аниқланиб, уларнинг 102 нафари шартли равишда аттестация қилинди. 17 нафар коммунист эса умуман аттестациядан ўта олмади. Улар орасида уч нафар раҳбар коммунист ҳам бор эди. Ҳозир аттестация якунлари коммунистларнинг очиқ партия йиғилишларида муҳокама қилиниб, пассив коммунистларга нисбатан жиддий партиявий жазолар берилмоқда.

— Аттестациянинг бориши ҳали бизни тўла қониқтираётгани йўқ,— деди Ленин район партия комитетининг иккинчи секретари М. Содиқов.— Районда 301 та бошланғич партия ташкилоти бор. Уларга салкам 14 минг коммунист бирлашган. Барча коммунистлар билан бирма-бир суҳбатлашиш учун анча вақт талаб этилади. Лекин 173 та бошланғич партия ташкилоти секретарлари буни тушуниб етмаяптилар. Улар аттестацияни бошлашга шошилмаяптилар.

Биз аттестация ишларини беш йиллик охиригача тугаллашимиз керак. Лекин бу аҳволда аттестация анча узоққа чўзилиб кетиши мумкин. Шу боисдан ҳам ҳар бир ташкилот белгиланган графикка мувофиқ аттестация ишларига киришиши керак. Бу соҳадаги илғор ташкилотларнинг маълум тажрибаси бор. Уларга амал қилиш фойдадан ҳоли бўлмайди.

Д. НАСРИДДИНОВ.

ТУРАР-ЖОЙ ПРОГРАММАСИ АМАЛДА

ШАХСИЙ БУЮРТМАЛАР АСОСИДА

● ОРЖОНИКИДЗЕ районидаги «Октябрь» колхозида хўжалик аъзоларининг буюртмаси асосида уйлар қурилиши кенгайиб бормоқда. Бундай турар-жойларни бунёд этиш ишларини райондаги 1-хўжаликлараро механизациялашган кўчма колонна коллективи олиб бормоқда. Ўтган йилнинг охири ва шу йилнинг январь ойида хўжаликда 7 та шундай уй фойдаланишга топширилди. Бу турар-жойларнинг газ ва канализация тармоқлари ҳам бор.

Колхозда бундай уйлардан яна бештаси қад кўтармоқда. Умуман хўжаликда шахсий уйларини пудрат усулида қурдиришни истаётган колхозчилар сони кўпайиб бормоқда.

●

ҚУЙМА УЙЛАР

● ҒАЛАБА районидаги Димитров номли колхознинг марказий посёлкасида қуйма бетон уйлар қурилиши тобора авж олмоқда. Бу ерда ҳаммаси бўлиб 26 та керамзит-бетон коттежлар қуриш назарда тутилган. Ҳозиргача 13 таси тайёр бўлди. Уларга кўчиб кирган колхозчилар оилалари уй тўйлари ўтказишди.

Бу уй-жой массивини райондаги 5-хўжаликлараро механизациялашган кўчма колоннанинг Зиёвуддин Машарипов раҳбарлигидаги участка бинокорлари бунёд этмоқдалар. Участканинг, айниқса, Неъмат Алимов етакчилик қилаётган бригадаси коллективи самарали ишламоқда. 37 нафар турли касб эгаси бўлган бинокорни бирлаштирган ва хўжалик ҳисоби асосида ишлаётган коллектив уйларни тез ва соз қурмоқда. Планларни ой сайин ортиғи билан адо этаяпти.

А. ЗОКИРОВ,
«Узагропромстрой» бирлашмаси матбуот маркази мухбири.

● АКТУАЛ МУАММОЛАР: МУТАХАССИС ФИКРИ

ҚАЙТА ҚУРИШ ТЎХТАБ ҚОЛМАСЛИГИ УЧУН НИМА ҚИЛИШ КЕРАК?

Иккинчи мақола

50- ВА 60-ЙИЛЛАРДАГИ ИСЛОҲОТ НЕГА АМАЛГА ОШМАДИ?

Таниқли иқтисодчи профессор Г. Х. Попов 50- ва 60-йиллардаги ислоҳотларнинг асосий моҳиятини шундай баҳолайди: «Бошқариш системасини аслида тубдан қайта қуришга уриниш бўлмаганди. Аксинча, мақсад аввалги системани асосан сақлаш, уни иқтисодий методлар билан таъминлашдан иборат қилиб қўйилганди». «Оператив директив таъсир кўрсатиш системаси асосий бўлиб қолганлиги учун бу система даврида жорий қилинган иқтисодий омилларнинг кўпчилиги эртами ё кечми, бевосита ёки билвосита ана шу система қуролига айланиб қолади».

Сиёсий нуқтаи назардан бу қуйидаги ҳолатни билдирарди: эски система бюрократизм туфайли ҳосил бўлганлиги ва ўзи бюрократларни вужудга келтириб, «кўпайтириб» борганлиги, уларнинг манфаатига кўпроқ жавоб бериши ва улар ҳокимиятининг асосий таянчи ҳисобланганлиги учун бюрократия уни ўзгартиришдан асло манфаатдор бўлмаган. Ислоҳотлар давомида системанинг бюрократик асоси тугатилмаганлиги туфайли бюрократия ўзи учун номатлуб ўзгаришларга тўсқинлик қила олган.

1964 йилда Хрущевнинг сиёсий майдондан кетишининг туб сабаби, менимча, у бюрократияга қаттиқ тегиб қўйиб, уни шу вақтгача фойдаланиб келган бир қатор имтиёзлардан маҳрум этганлигида эди. Хрущев Сталинни ва унинг якка ҳокимият оқибатларини танқид қилишни авж олдириб, бюрократиянинг халқ манфаатларини ифода этиш ва ҳимоя қила билиш қобилиятини шубҳа остига солиб қўйди. Гарчи Хрущев амалга оширган демократлаштириш тадбирлари чалакам-чатти ва эҳтиёткорлик билан бўлган бўлса-да, улар бюрократияни яхшигина чўчитиб қўйиш учун етарли бўлди. Бюрократия хавфга тушганлиги ва ўз норозилигини шу билан ифодаладики, Хрущевни КПСС Марказий Комитети Биринчи секретарлиги лавозимидан озод қилишга муваффақ бўлди.

Янги раҳбарлик, менинг назаримда, бюрократияга қарши эмас, балки у билан бирга ҳаракат қилиш тўғрироқ ва хавфсизроқ бўлади, деб ўйлади. Бюрократияни чеклаш эмас, балки аксинча кўпроқ эркинлик ва имтиёзлар бериш билан унинг манфаатларини қондиришни лозим топди. Лекин бу раҳбар шахслар орасида зўравонликка, коррупциянинг авж олишига олиб келди. Ўша вақтдаги раҳбарлар сиёсий системани ўзгаришсиз қолдириб, сиёсий методларни инкор этиб, бир-бири билан келишолмайдиган: маъмурий ва иқтисодий методларни қўшиб олиб боришга уриндилар.

Мантиққа зид ишлар ана шу тарзда пайдо бўлди. Чунончи, ўз моҳияти жиҳатидан бюрократизмга қарши тадбирларни пишиқ-пухта ишлаб чиқиш ва ҳаётга татбиқ этиш... мавжуд аппарат зиммасига юкланди. Бу аппарат (табиийки!) ислоҳотнинг ҳар қандай қоидаларини умуман ўз ҳокимиятига энг кам даражада зиён етказадиган қилиб «конкретлаштирди». Имкони бўлди дегунча, ўз ҳокимиятини аввалги даражада тиклаш йўл-йўриқларини топди.

Ишончим комилки, буларнинг ҳаммаси объектив сабаблар билан, «аппарат»да ишловчи ходимлар иродасига боғлиқ бўлмаган ҳолда юз берди. Бу кишиларнинг аксарият кўпчилиги ўша вақтдаёқ жамиятда туб ўзгаришлар қилиш зарурлигини тушунган эдилар. Буни ҳозирги пайтда янада яхшироқ тушунмоқдалар. Бироқ, эгаллаб турган мавқелари бюрократик машинанинг ҳар бир ходими ўз иш ўрнида энг аввало идора манфаатларидан келиб чиқиб ҳаракат қилишига, раҳбар шахснинг ўз манфаатларини у билан қўшиб олиб боришига мажбур этарди.

Айни чоғда, меҳнаткашларнинг кенг, демократик қатламлари «юқори»дан ўтказилаётган ислоҳотдан манфаатдор эмас эдилар. Меҳнат коллективларининг роли ўзгармаётган эди, оддий ходимлар шунчаки ижрочилар бўлиб қолаётган эдилар. Уларга эскича ишлаш ҳам, янгича ишлаш ҳам барибир эди.

50—60-йиллардаги ислоҳотлар кенг жамоатчилик томонидан қўллаб-қувватланмагач, экономикада ишни яхшилашнинг кутилган натижаларини бермади: улар ўсишнинг қисқа муддатли омилларинигина ҳаракатга келтирдилар. Ижтимоий-иқтисодий тараққиётнинг чуқур манбаларига эса қўл тегмай қолди, кейин экономикада юз берган турғунлик йиллари ҳам ана шуни кўрсатди.

ҚАЙТА ҚУРИШ САМАРАЛИ БЎЛИШИ УЧУН НИМА ҚИЛИШ КЕРАК?

Ўтмиш сабоғи айтиб турганидек, ҳозир амалга оширилаётган ўзгартишлар самара бериши учун, қайта қуриш орқага кетмаслиги учун экономикани бошқариш системасинигина ўзгартириш билан чекланмаслик керак. Хўжалик механизмини қайта қуришнинг муваффақияти аввало сиёсий соҳадаги қайта қуришларга боғлиқдир: бутун жамият ижтимоий-сиёсий структурасини демократлаштириш талаб қилинади. Бошқача қилиб айтганда бошқаришнинг маъмурий-буйруқбозлик системасини тугатишга жиддий киришиш керак. Бундай қайта қуриш демократия кучлари билан социал ҳодиса сифатида бюрократия устидан ғалабага эришилишини назарда тутади.

Табиийки, бунга жамиятни бошқариш реал омилларини кенг халқ оммаси қўлига бериш йўли билан эришиш мумкин. Бу йўналишда асосий чора меҳнат коллективлари ҳуқуқларини кенгайтиришдан иборат бўлиши лозим. У бутун демократлаштириш жараёнининг мустаҳкам базаси ва таянчини таъминлайди. Меҳнат коллективи социализмда корхонанинг тўлиқ хўжайини бўла олади ва шундай бўлиши керак. У ишлаб чиқариш воситаларига хўжайинлик қилиши, ишлаб чиқариш жараёнини ўз ихтиёрича ташкил этиши, ўз фаолияти натижаларига қараб фойда олиши, бу фаолияти учун масъулиятни тўлиқ зиммасига олиши керак. Ана шунда жамият ҳаётининг асосий соҳаси — экономикага бўлар-бўлмасга, ўз билганча аралашавериш мумкин бўлмайди.

Давлат корхонаси (бирлашмаси) тўғрисидаги Қонун худди ана шунга қаратилган. Бу ҳужжат КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми қарорларини конкретлаштирувчи партия ва ҳукуматнинг бир қатор қўшма қарорлари сингари марказий идоралар ҳуқуқларини чеклайди, ўтмиш сабоқларидан хулоса чиқариб олинганлигига, қайта қуришнинг асосий душмани — бюрократия кучларига тубдан зарба берилганлигига умид туғдиради.

Қайта қуришни чуқурлаштириш, унинг тўхтаб қолмаслиги учун кўп ишлар қилинган бўлса-да, ҳали олдинда яна каттагина ишларни амалга ошириш лозим. Партия ва давлат йўли билан демократик қайта ўзгартишларнинг босқичма-босқич программасини ишлаб чиқиш лозим. Бу ўзгартишларни мустаҳкамловчи юридик ҳужжатларни қабул қилиш зарурати бор: масалан, ўзича фаолият кўрсатувчи ташкилотлар ва оммавий-ахборот воситалари сиёсий эркинлиги чегараларини, марказий ва маҳаллий ҳокимият органлари устидан контрол қилиш формаларини, сайлаб қўйиладиган ва тайинлаб қўйиладиган лавозимлар номенклатурасини — қайси лавозимларга одамларни сайлаб қўйиш керак, қайсиларига тайинлаш кераклигини аниқ белгилаб олиш лозим. Сайлов тартиби ва жараёнини, тартиб бузишлар устидан арз қилишни, низоларни — меҳнат коллективлари ичидагигина эмас, корхоналар билан ҳокимият органлари ўртасидаги низоларни ҳал этишни, «қуйидан» бўладиган ташаббус билан ўзича фаолият кўрсатувчи ташкилотлар тузиш тартибини аниқлаб олиш керак... Қисқаси, ҳали олдинда қилинадиган ишлар жуда кўп. Лекин булар ҳайрли ишлардир. Жамият бутун ижтимоий ҳаётини демократлаштириш ва чуқур иқтисодий ислоҳотлар қилиш амалда бошланган қайта қуриш тўхтаб қолмаслигини таъминлайди.

Султон ДЗАРАСОВ,
иқтисод фанлари доктори.

АПН.

(Боши газетанинг 6 февраль сонида).

КООПЕРАТИВЛАР ФАОЛИЯТИДАН

ИБРАТ ОЛСА АРЗИЙДИ

Шаҳардаги уй-жой хўжалиги тресги қошида янги бир ғаройиб кооператив иш бошлади. «Резервлар» деб номланган мазкур кооперативга пенсионер Петр Иванович Шабалов раҳбарлик қилмоқда. Унинг аъзолари ҳар куни шаҳар микрорайонларидан 3,5 тоннага яқин озиқ-овқат маҳсулотлари чиқиндиларини тўпламоқда. Кооператив аъзолари уларни шартномага асосан Ўзбекистон қийин эрийдиган ва иссиққа чидамли металлар комбинати, трансформатор заводи ва давлат азот саноати институти филиалининг ёрдамчи хўжаликларига топширяптилар. Чиқиндиларни топшираётган ҳар бир кишига шу ернинг ўзида ҳақ тўланмоқда. Янги кооператив шунингдек шаҳарнинг барча микрорайонларидаги фаррошлар билан ҳам озиқ-овқат маҳсулотлари қолдиқларини тўплаш бўйича шартнома тузган. Ҳозирги кунда ушбу кооперативга 5 киши аъзодир. Улар бошлаган бу ибратли ишлар халқ хўжалигини ривожлантиришда катта ҳисса қўшиш билан бир қаторда озиқ-овқат маҳсулотларининг увол бўлмаслигининг олдини олмоқда.

А. ҲАКИМОВ.
Чирчиқ шаҳри

● *Бизнинг суҳбат*

ИМКОНИЯТ ҚИДИРИБ

«Хасково» совхози сабзавотчилик ва чорвачиликка ихтисослаштирилган Калинин районидаги йирик хўжаликлардан ҳисобланади. Афсуски, хўжаликда меҳнатни ташкил этишда жиддий камчиликларга йўл қўйилганлиги, инсон омилидан унумли фойдаланиш чора-тадбирлари кўрилмаганлиги туфайли кейинги йилларда қолоқлар сафига тушиб қолди, иқтисодий заифлашди. Совхознинг янги раҳбарлари аҳволни яхшилаш учун ўтган йили бир қатор чора-тадбирларни амалга оширдилар.

Мухбиримиз совхоз директори Тўлқин МУСАЕВ билан шу ҳақда суҳбатлашди.

— Ўзингиздан қолар гап йўқ. Партия ва ҳукуматимиз ҳар бир коллектив, хўжалик олдига бошқарувнинг маъмурий усулларидан иқтисодий усулларига ўтишни бош вазифа қилиб қўйди. Бу соҳада сизларда қандай ишлар қилинмоқда?

— Тўла хўжалик ҳисобига ўтиб ишлаш, ўзини ўзи қоплаш, маблағ билан таъминлашга эришиш учун катта тайёргарлик ишлари олиб бориш талаб этилади. Бу тайёргарликнинг асосий моҳиятини ҳар бир тармоқда ҳисоб-китоб билан иш юритиш, тежамкорликка эътибор бериш белгилаб беради.

Афсуски, кейинги йилларда бизда бу имкониятлардан тўла фойдаланилмади. Айниқса, 1986 йилда совхоз ниҳоятда ночор аҳволга тушиб қолганди. Ўша йили сабзавот плани аранг 45 процент, картошка плани 86 процент бажарилди. Совхоз давлатдан 6 миллион 22 минг сўм қарз бўлиб қолди.

Биз аҳволни ўнглаб олиш учун, энг аввало, кадрлар масаласига эътиборни қаратдик. Бошқарув аппаратидаги штатлар сони салкам 40 тага қисқартирилди. Бош мутахассислар тажрибали кадрлардан тайинланди. Бир неча йилдан буён планни бажаролмай келаётган бригадирлардан 13 киши алмаштирилди. Ҳаммаси бўлиб 19 та бригада бор эди. Ҳозирги пайтда уларнинг сони 17 тага келтирилди. Бригада бошлиқлари демократик асосда сайланди. Бўлимларни тугатдик. Бу тадбирлар бошқарувнинг ихчам бўлиши ва осонлашишини таъминлади.

— Ишлаб чиқаришга интенсив технология омиллари қандай жорий этилмоқда?

— Бу технология фан, илғор тажриба ютуқларидан ишнинг кўзини билиб фойдаланишни талаб этади. Ўзига яраша муаммолари бўлган, шаҳар атрофида жойлашган бизнинг хўжалик учун бу ғоятда муҳим. Сабаби экин майдонлари йил сайин қисқариб бормоқда. Биз интенсив технологияни жорий қилмасдан туриб, оз гектар ердан кўп маҳсулот ололмаймиз. Ҳар биримизнинг диққат-эътиборимиз ана шу масалага қаратилган.

Биз бундан буён ҳам аҳолига эртаги маҳсулот етказиб беришда пленка остига экин экиш самарасини ошириш учун курашамиз. Масалан, ўтган йили 60 гектар ерда пленка тагига экин экилиб, маҳсулотлар қиммат нархда сотилиб, яхшигина даромад олдик. Совхоз бўйича эртаги ва кечки экинлар ҳисобига 37 минг сўм ўрнига 90 минг сўм фойда кўрилди. Лекин бу чегара эмас. Биз ўтган йили бир килограмм эртаги карамни ўртача 20 тийиндан сотдик. Бу йил эса кам деганда 30—40 тийиндан сотишни мўлжаллаб иш олиб бормоқдамиз. Ана шу мақсадда қатор тадбирлар кўрилмоқда. Пудратга кенг йўл берилаётир.

Ҳамма бригадалар пудрат усулида ишлашга ўтганликлари учун ҳам ўтган йили яхши натижага эришдик ва совхоз бўйича план топшириқлари бажарилди.

Давлатга 9073 тоннадан ортиқ сабзавот сотилиб, планни ортиғи билан ўриниладик. Бу 1986 йилга нисбатан 3183 тонна кўп эди. Помидорни ҳам 1986 йилга нисбатан икки баравар кўп етиштирдик.

Агротехника тадбирларини изчиллик билан амалга оширган, ишни бошидан пухта қилган, интизомни яхши йўлга қўйган коллективлар, айниқса, яхши натижаларга эришяптилар. Бу ўринда Тўйчи Йўлдошев бошлиқ бригаданинг тажрибаси ибратлидир. Бригада мўлжалдаги 550 тонна ўрнига 681 тонна сабзавот маҳсулоти топширди, даромади мўмай бўлди. Бу коллектив қўшимча 7300 сўм фойда олди. Бу фойда бригада аъзоларига тақсимлаб берилди.

Комил Қобилов бригадасида қилинган яхши ишлардан бири шу бўлдики, улар йил бошиданоқ планларни экин турлари бўйича бажаришга катта эътибор бердилар. Совхозда ўртача ҳар гектаридан 19 тоннадан помидор ҳосили олинган бўлса, бу бригадада 28 тоннага етказилди.

— Чорвачиликни рентабелли тармоққа айлантириш учун нима қилиш керак?

— Очиғини айтганда бу ғоятда қийин, лекин уддаласа бўладиган вазифа. Бунинг учун энг биринчи навбатда озуқага ажратилган майдонларнинг самарадорлигини кескин ошириш керак. Биз ўтган йили бу соҳада бир мунча ютуқларга эришдик ва чорва қишлови учун 610 тонна беда пичани, 1215 тонна сенаж, 89 тонна бошқа дағал хашаклар тайёрланди. 1213 тонна силос бостирилди. Мавжуд озуқадан тежамли фойдаланиш учун ҳаракат қилмоқдамиз. Шунинг учун ҳам ўтган йилги натижалар анча салмоқли бўлди. Сут, гўшт планларини ошириб бажардик. Ўтган йили пландаги 910 тонна ўрнига 997 тонна сут сотдик. Бу 1986 йилдагидан 69 тонна кўп, гўшт сотиш эса 67, 6 тонна ўрнига 94,5 тоннага етказилди. Бир центнер сутнинг таннархи пландаги 29 сўм 40 тийин ўрнига 28 сўм 20 тийинга тўғри келди. Гўштнинг таннархи эса мўлжалдаги 335 сўм ўрнига 315 сўм 20 тийинга тушди.

Ҳали бу тармоқда имкониятлар кўп. Биз чорвачиликда ишни коллектив пудрати асосида ташкил этиш, сарф-ҳаражатларни ҳисоблаб боришда чек системасини қўллашни мақсад қилиб қўйганмиз.

Буларнинг барчаси даромадни, соф фойдани кўпайтириш имкониятини беради. Ўтган йили совхознинг умумий реализация плани 3 миллион 150 минг сўмни ташкил этди. Пландаги 112 минг сўм ўрнига 150 минг соф фойда олинди.

— Булардан кўриниб турибдики, хўжаликни бошқаришни қайта қуриш, янгиланиш, покланиш соҳасида илк қадамлар қўйиляпти. Ҳали кўп иш қилиш керак. Шундай эмасми?

— Биз тўла хўжалик ҳисобига ўтиш жараёнида энг аввало ҳар бир тармоқда меҳнат унумдорлигини оширишга эътибор беришимиз керак. Бунинг учун бригада пудрати, коллектив пудратини ҳар жиҳатдан такомиллаштириш, ўрта бўғин кадрларининг иқтисодий малакаларини ошириш зарур. Бусиз мақсадга эришиб бўлмайди. Бусиз муаммоларни ҳал этиш қийин. Муаммолар эса кўп. Масалан, айни ҳосил йиғимтерими қизғин пайтда кўпинча яшчиклар етишмайди. Шаҳарга маҳсулот етказиб беришда қийинчиликларга дуч келмоқдамиз. Магазинлар эса яшчикларни тўла қайтариб беришмайди. Пулдан чегириб қолаверинглар, деб айтишади. Шунинг учун бу масалада қатъий тартиб ўрнатиш керак.

Лекин ҳамма айбни уларга тўнкаш ҳам инсофдан бўлмайди. Ҳисоб-китоб билан иш юритган бригадалар ўзларига тегишли идишларни асраб-авайлаб ишлатмоқдалар. Масалан, Тўйчи Йўлдошев бригадасида бу иш айниқса, яхши йўлга қўйилган. Шунинг учун ҳам бу бригада етиштирган 160 тонна маҳсулотнинг 120 тоннасини шаҳарликларга етказиб берди. Бунинг ҳисобига катта фойда кўрди.

Яна бир муаммо. Бу — уруғлик масаласидир. «Сортсемовош» томонидан етказиб берилаётган уруғлар ҳар хил чиқиб қолади. Бунинг устига тўла унмайди. Уларнинг масъулиятини ошириш керак. Ўзимиз ҳам қараб турмаслигимиз, хўжалик учун зарур миқдордаги уруғликни ўзимиз етиштириш йўлларини қидиришимиз керак.

Очиқ ерга экиладиган сабзавот маҳсулотларининг ҳосилдорлиги кўп жиҳатдан теплицада етиштириладиган кўчатларнинг сифатига боғлиқ. Илгарилари уруғлик сийрак сепилиб, кўчат пикировка қилинмас экан. Натижада ниҳоллар нимжон бўлиб қоларди. Эндиликда биз карам ва помидор кўчатларини албатта, пикировка қилиб сўнг далага чиқариб экяпмиз.

Мана, ҳозирнинг ўзидаёқ бу соҳада баъзи ишлар қилинди. 60 килограмм карам уруғи сепиб қўйган эдик. Кўчатларни пикировка қилишни барвақт бошладик. Бу ишни 25 январдаёқ тугаллаганмиз.

Янги йилдаги режаларимиз катта. Ҳосилдорликни, ялпи маҳсулот миқдорини ўтган йилдагига қараганда оширамиз. Ҳозирнинг ўзидаёқ беш йилликнинг учинчи йили плани ҳисобидан 5 тоннага яқин ошкўк резавор етказиб бердик. Қишловни яхши ўтказаётганлигимиз туфайли районнинг кўчма қизил байроғини сақлаб қолдик.

Ариқ-зовурларни тозалаш, техникани ремонт қилиш ишлари асосан тугалланди. Ҳар бир тармоқда кескин бурилишга эришиш учун, энг аввало, инсон омилидан фойдаланишга алоҳида эътибор берамиз.

Суҳбатни Н. РИХСИЕВ ёзиб олди.

● *Демократияга ўрганайлик*

РЕЗЕРВДАН САЙЛАНДИ

Совхоз директори А. Икматовнинг ўз вазифасидан озод қилиш тўғрисидаги аризаси қондирилди. Социалистик давлат корхоналари (бирлашмаси) ҳақидаги қонунга биноан янги директор совхоз меҳнаткашлари конференциясида сайланадиган бўлди.

Бу тадбирни ўтказишга олдиндан пухта ҳозирлик кўрилди. Бўлимларда йиғилишлар бўлиб ўтди. Уларда 155 нафар делегат сайланди.

Совхоз партия комитети секретари А. Тиловов конференцияни очиб ишчиларни кун тартибига қўйилган масала билан таништирди. Совхоз директорлигига кадрлар резервида турган совхоз бош бухгалтери Нормурод Эсонов билан район агросаноат бирлашмаси бош агрономи, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати Хўжаҳамид Бобомуродов номзоди кўрсатилган эди. Ҳар иккала номзод ҳақида қисқача характеристика берилди. Шундан сўнг директорни сайлаш бошланди.

Давлат корхоналари (бирлашмаси) ҳақидаги қонунда сайловчиларнинг хоҳишига қараб сайлов яширин ёки очиқ овоз бериш йўли билан ўтказилиши мумкин эди. Конференция делегатлари директорни очиқ овоз бериш йўли билан сайлаш истагини билдиришди.

Биринчи бўлиб М. Эсонов номзоди овозга қўйилди. Делегатларнинг ҳаммаси шу номзод учун овоз берди. Социалистик демократия талабларига кўра энди иккинчи номзодни овозга қўйишга ҳожат қолмади. Шундай қилиб Ойбек номли совхоз директорлигига Нормурод Эсонов очиқ овоз бериш йўли билан сайланди.

Конференцияда янги қонун талабларига мувофиқ меҳнат коллективининг 25 кишидан иборат кенгаши ҳам сайланган. Биринчи ташкилий йиғилишда техника хавфсизлиги бўйича инженер О. Ҳайдаров кенгаш раиси этиб сайланди.

К. МАВЛОНОВ, Р. ЭСОНОВ,
Бекобод райони.

КОЛЛЕКТИВ РОЗИ БЎЛМАДИ

Аркадий Николаевич ўз аризасидан сўнг масаланинг бундай тус олишини ҳаёлига ҳам келтирмаган эди. У оилавий аҳволи туфайли директорлик лавозимидан озод қилишларини сўраган эди.

Орадан кўп ўтмай карьерда ишчиларнинг умумий йиғилиши бўлди. Кун тартибида янги директорни сайлаш масаласи турарди.

— Ўртоқлар, — деди қумшағал карьери партия ташкилоти секретари Н. Мадаминов,— корхонамиз директори А. Н. Хан ўз аризасига биноан директорликдан бўшашга қарор қилди. Унинг аризаси юқори ташкилотлар томонидан қондирилди...

Шу пайт залда ғовур-ғувур бошланди. Биринчи бўлиб минбарга токарь Л. М. Юн отилиб чиқди.

— Ҳақиқатан ҳам Аркадий Николаевичнинг оилавий шароити мураккаблигини яхши биламиз,— деди у.— Лекин уни шу ерда ишлаб туриб ҳам тўғрилаш мумкин деб ўйлайман. Фарзанди бетоб бўлса даволаш учун ҳозир барча имкониятлар бор. Шунинг учун боланинг касаллигини баҳона қилиб ишдан бўшаш ўринсиз деб ўйлайман. Аркадий Николаевич корхонамизга раҳбар бўлганидан бери ишимиз анча олға босди. У коллектив ҳурматини қозонди, янгича ишлашга ўтдик. Ҳамма икир-чикирлар директоримизга беш қўлдек маълум. Шунинг учун Аркадий Николаевич ишни давом эттириши керак. Унга коллектив жавоб бермайди.

Слесарь А. Саримсоқов ҳам шу фикрни қўллаб-қувватлади.

— Мен шу ерда 15 йилдан бери ишлаб келаяпман, — деди у.— Директоримиз ҳам ўз фаолиятини слесарликдан бошлаган эди. Кейинчалик механик, цех бошлиғи, бош инженер бўлиб ишлади. Тўрт йилдирки, корхонага раҳбарлик қилаяпти. Шу давр ичида кўпгина масалалар ижобий ҳал этилди. Ўзи камтарин, хушмуомала одам. Муаммоларни ҳал қилишда ишчиларнинг фикрига таянади, кўпчиликнинг маслаҳатига қулоқ солади.

Бош бухгалтер В. В. Шейко, инженер-техник ходимлардан А. Ю. Маршина, П. Чинозбоев ва бошқа ўртоқлар ҳам Аркадий Николаевичдан аризасини қайтариб олишни сўрашди. У президиумда ўтириб ишчиларнинг гапларини тинглар экан, қалбида аллақандай ҳис-ҳаяжон уйғонди. Босиб ўтган ҳаёт йўли кўз олдига келди. Шундай коллективдан ажралиб кетиш нақадар оғир. Ҳар томонни ҳисобга олиб, у коллектив билан қолишга қарор қилди.

З. ҚУРТНЕЗИРОВ,
Чиноз шаҳри.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»ГА ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

«БОЛАЛАР ДУНЁСИ»НИНГ ТАШВИШЛАРИ»

Газетанинг ўтган йил 9 декабрь сонида босилган юқоридаги сарлавҳали мақолага Ўзбекистон ССР Савдо министрининг ўринбосари К. Ш. Шукуровдан жавоб олинди. Унда қуйидагилар айтилади:

«Сўнгги йилларда республикада болалар товарлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш, ассортиментини кенгайтириш, ва сифатини яхшилашга қаратилган қатор чоралар кўрилди. Болаларга мўлжалланган тикувчилик буюмлари ишлаб чиқариш 1987 йили 1986 йилга нисбатан 5,4 процент, трикотаж буюмлари 15,7 процент, пайпоқлар 10,6 процент, чарм пойабзали 17,3 процент ошганига қарамай республика аҳолисининг болаларга мўлжалланган тикувчилик буюмларига бўлган эҳтиёжи тўла таъминланмади.

1988 йилда савдо ташкилотларининг талаби билан болаларга мўлжалланган тикувчилик буюмлари моделларининг 78,0, трикотаж кийимлари 74,0, чарм 50 проценти янгиланади.

Болалар пальтоси тайёрлаш 1987 йилга нисбатан 43,2 мингта, болалар костюмлари 170,7 мингта, шойи сорочкалар 525 мингта, ип кўйлаклар 13,5 мингта, ип сорочкалар 161 мингта, аралаш толалардан тайёрланган болалар плашлари 31,6 мингта, капрон курткалари 41 мингта, қизлар пойабзали 300 минг жуфт, мактаб ёшидаги болалар пойабзали 100 минг жуфт, мактабгача ёшдаги болалар пойабзали 1,7 миллион жуфт, устки трикотаж кийимлари 1,1 миллионта кўпаяди, болаларга мўлжалланган бошқа қатор буюмлар ишлаб чиқариш ҳам ортади.

Республикада ишлаб чиқариш ҳажмининг ортиши, товарлар ассортиментининг кенгайиши натижасида болалар трусиклари ва панталонлари, шойи сорочкалар, жун шимлар, қизлар учун жун ва шойи газламадан тайёрланган мактаб формаси, капрон курткалари, чақалоқлар учун комплектлар ва ички кийимлар, аралаш толадан майка ва фуфайкаларга бўлган тақчиллик бартараф этилди.

Бироқ Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлиги корхоналари томонидан савдо ташкилотларининг талабномаларининг қониқарсиз бажарилиши ва импорт қилинган маҳсулотларнинг етарли миқдорда ажратилмаслиги натижасида республикада, шу жумладан Тошкент шаҳрида болалар пальтолари, костюмлари, ип газламалардан тикилган сорочкалар ва кўйлаклар, аралаш толадан тайёрланган плашлар, болалар пойабзали, болалар ва қизлар учун пионер формалари ва бошқа шу каби маҳсулотларнинг етишмаслиги давом этади.

Бош савдо бошқармаси болалар товарлари билан савдо қилишни уюштиришни ва сотишни марказлаштиришни яхшилаш мақсадларида 1988 йилда «Болалар дунёси» чакана савдо фирмасига қўшимча ресурслардан 1 миллион сўмлик трикотаж буюмлари, 1440 минг сўмлик колготкилар, 3 миллион сўмлик тикувчилик буюмлари, 950 минг сўмлик чарм пойабзали ажратди.

ВЕТЕРАНЛАР КЕНГАШИБ ОЛИШДИ

Область уруш ва меҳнат ветеранлари кенгашининг пленумида ветеранлар ташкилотининг Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг IX пленуми қарорларидан келиб чиқадиган вазифалари муҳокама қилинди. Бу ҳақда кенгаш раиси А. П. Алимов қисқача ахборот берди.

Истеъфодаги генерал-лейтенант Б. Сирожидинов область уруш ва меҳнат ветеранларининг моддий турмуш шароитларини яхшилаш мақсадида ўтказилган Бутуниттифоқ рейди якунлари тўғрисида доклад қилди. Докладда бугунги кунда уруш ва меҳнат ветеранларига ҳар томонлама ғамхўрлик кучайганлиги, ҳалок бўлган ёки бедарак кетган жангчиларнинг оилаларига моддий ёрдам кўрсатиш, меҳнатга лаёқатли ветеранларни иш билан таъминлаш қай даражада эканлиги батафсил кўрсатилди.

Областда 7 та шаҳар ва 15 та район уруш ва меҳнат ветеранлари кенгашлари мавжуд. Ветеранларга моддий ёрдам кўрсатишни яхшилаш мақсадида 68 та озиқ-овқат маҳсулотлари ва 16 та саноат моллари билан савдо қилувчи магазин ташкил этилди. Шунингдек, уларни гўшт ва сут билан таъминлашга катта эътибор берилмоқда. Озиқ-овқат маҳсулотлари Улуғ Ватан урушининг 1 группа инвалидлари уйига элтиб берилаяпти.

Бутуниттифоқ рейди ҳали бу соҳада талайгина камчиликлар борлигини ҳам кўрсатди. Жумладан, уруш ва меҳнат ветеранлари учун чойхона-клублар қуриш, уларни якка тартибдаги меҳнат ва кооперативларга жалб этиш, уй-жой, телефонлар билан таъминлаш ҳамон қониқарсиз аҳволда. Бундай нуқсонларни кечиктирмай бартараф этиш зарур.

ТЕКШИРИШЛАР, НАТИЖАЛАР, ЧОРАЛАР

9 ойдан бери оширилган пенсия пулимни ололмаяпман. Район социал таъминотига бу ҳақда мурожаат қилсам, ҳар гал келаси ойдан ҳаммасини бир йўла оласиз, дейишади. Бу ҳол қачонгача давом этади?

Ф. ЗИЯЕВА,
Ўрта Чирчиқ районидаги А. Икромов номли колхоз.

Фарида Зияеванинг юқоридаги шикоят аризаси юзасидан область социал таъминот бўлими бошлиғининг ўринбосари В. Арутюняндан жавоб олинди. Унда район социал таъминот бўлими нафақа пулларини марказлаштирилган усулда тўлашга кўчирилишида ҳужжатларни нотўғри расмийлаштирганлиги аниқланганлиги кўрсатилади. Ариза эгасига нафақа пули тўлашда камчиликка йўл қўйилганлиги шу йилнинг 7 январида маълум бўлди. Унга 20-ҳужжат асосида 1987 йилнинг 1 мартидан 1988 йилнинг 1 февралигача бўлган муддатдаги фарқи 273 сўм 35 тийин жўнатилган. Шу кунларда нафақа пуллари марказлаштирилган усулга кўчирилганлиги учун район социал таъминот бўлимидаги ҳисобчилар қисқартирилган. Область социал таъминот бўлими йўл қўйилган ушбу камчилик учун Ф. Зияевадан кечирим сўрайди.

* * *

Ўғлим Абдуманноп 1985 йилнинг 5 декабрь куни мотоцикль билан уриб кетилганлиги оқибатида ҳалок бўлди. Айбдорлар аниқ бўлишига қарамай улар шу кунгача жазосини олгани йўқ.

А. ЧИНТОШЕВ,
Нариманов шаҳар, Янгибозор қишлоғи.

Юқоридаги мазмундаги хат бўйича область прокуратураси текшириш ўтказди. Маълум бўлишича, Е. Муротов Янгибозор-Жумабозор, Ўртасарой автомагистралининг 17-километрида «Ява-250» мотоцикли билан кўча четида маст ҳолда ўтирган Абдуманноп Чинтошевни уриб кетади. У касалхонага келтирилгач, вафот этади. Е. Муротов эса Совет Армияси сафига чақирилганлиги учун ички ишлар бўлимининг терговчиси жиноий ишни тўхтатади.

Область прокурори вазифасини бажарувчи К. Ю. Юсупов Е. Муротовни жиноий жавобгарликка тортиш ҳақидаги қарорнинг тўхтатилганлигини нотўғри деб топди ва ишни қўшимча тергов қилиш учун Е. Муротовни армия сафидан чақириб олишга қарор қилинди.

* * *

702/71 алоқа бўлими Октябрь колхозининг Карл Маркс участкаси аҳолисига хизмат кўрсатишда камчиликка йўл қўймоқда. Кейинги ойларнинг ўзида бизга хизмат кўрсатадиган участканинг ўзида тўрт марта почтальон алмаштирилди. Ёзилган кундалик газета ва журналларимизни қачон ўз вақтида келтириб беришади. Шу масалада ёрдам беришларингизни илтимос қиламиз.

Юқоридаги хатга район Совети ижроия комитетининг раис ўринбосари Н. Тоировдан олинган жавобда Оржоникидзе районидаги «Октябрь» колхозининг Карл Маркс участкаси аҳолисига алоқа хизмати кўрсатишдаги жиддий нуқсонлар тугатилган. Мазкур участкага бириктирилган янги почтальон газета ва журналларни эгаларига ўз вақтида етказиб бермоқда, дейилади.

* * *

Бекобод район халқ маорифи бўлимининг мудири И. Тоировда ташаббус, талабчанлик етишмайди. У мудир бўлгач, районимиздаги айрим мактабларда тартиб-интизом тамомила бўшашиб кетди.

Райондаги бир группа ўқитувчилар томонидан редакцияга юборилган юқоридаги мазмундаги хатга область халқ маорифи бўлимидан жавоб олинди. Хат юзасидан ўтказилган текширишда унда кўрсатилган қатор фактлар тасдиқланган. Текшириш натижалари халқ маорифи бўлими коллективи ўртасида муҳокама қилинган. И. Тоиров мактабларга методик ёрдам кўрсатишга етарли раҳбарлик қилмагани ва бошқа қатор камчиликларга йўл қўйганлиги учун вазифасидан бўшатилган.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ЮБИЛЕЙ КЎРГАЗМАСИ

● ПРАГА. Ўтган дам олиш кунлари минглаб прагаликлар ва Чехословакия пойтахтининг меҳмонлари Прага ҳарбий музейида очилган «Совет Армияси тинчлик ва социализм посбонлигида» кўргазмасида бўлдилар. Бу кўргазма айниқса ёшлар орасида машҳур бўлиб кетди. Экспозицияга қўйилган ҳужжатлар, фотосуратлар, қурол-яроғлар намуналари Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг тарихий йўли ҳақида ҳикоя қилади, революцион ва жанговар анъаналар билан таништиради. Кўргазма бўлимларидан бири совет жангчиларининг Чехословакия халқ армияси жангчилари билан дўстлигига, уларнинг биргаликда ўтказиладиган машқларда қатнашувига бағишланган. Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг 70 йиллигига бағишланган кўргазма Чехословакия халқ армияси Бош Сиёсий бошқармаси ва СССР Қуролли Кучлари музейи томонидан тайёрланиб ўтказилмоқда.

(ТАСС).

АҚШНИНГ ҚОРА ДЕНГИЗДАГИ ЖОСУСЛИК ОПЕРАЦИЯСИ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). АҚШ ҳарбий-денгиз кучларининг кемалари — «Йорктаун» крейсери ва «Кэрон» эсминеци 12 февраль куни СССРнинг давлат чегарасини жўрттага бузиб, Америка матбуотининг хабарларига кўра, совет ҳарбий-денгиз базалари тўғрисидаги маълумотларни тўплаш юзасидан жосуслик юмушларини бажарганлар. «Нью-Йорк таймс» газетасининг расмий кишиларга таяниб хабар беришига қараганда, кемаларнинг вазифаларидан бири разведка маълумотларини тўплашдан иборат бўлган. Шу газетанинг маълумотига кўра, «Кэрон» эсминеци жосуслик аппаратлари билан жиҳозланган махсус кемадир. «Кэрон» илгари Никарагуа, Ливия, Ливан қирғоқларида разведка операцияларини адо этган ва 1986 йил баҳорида Америка кемаларининг СССР қирғоқларидаги иғвогарона сафарида иштирок этган.

Америка маъмурлари Қрим қирғоқларидаги иғвогарлик ҳуружини оқлаш учун ношудлик билан уриниб кўрдилар. Давлат департаментининг вакили Филлис Оуклихонимнинг айтишича, гўё АҚШнинг шундай хатти-ҳаракатлар қилишига «қонуний ҳуқуқи» бормиш ва Совет Иттифоқининг территориал сувларига атайлаб бостириб кириш халқаро ҳуқуққа «мос» эмиш. Пентагон вакиллари махсус брифингда АҚШ кемаларининг ҳуружини махсус «миллий программа» доирасида ўтказилаётган «одатдаги топшириқ», деб атадилар.

Айни вақтда, Американинг Эн-Би-Си телекомпанияси таъкидлаётганидек, кўпчилик мутахассисларнинг фикрича, Америка сиёсати аввал бошданоқ иғвогарона тусдадир. Таниқли ҳарбий эксперт, истеъфодаги адмирал Жин Ларок Си-Би-Эс телепрограммаси мухбири билан суҳбатда қуйидагиларни айтди: «Совет Иттифоқининг территориал сувларига бостириб кириш учун на разведка ва на бошқа бир ҳеч қандай ҳарбий зарурат йўқ. Биз у ерга жанжал чиқариш учун бордик». Бошқа бир мутахассис, истеъфодаги адмирал, бир вақтлар Қора денгиз районида АҚШ кемаларига қўмондонлик қилган Южин Кэррол ҳам ана шундай хатти-ҳаракатларни «ниҳоятда чўчитадиган» хатти-ҳаракатлар, деб атади. «Айниқса, ҳозир, АҚШ билан СССР қурол-яроғлар устидан назорат ўрнатиш масалаларида ва бошқа проблемаларда бир-бирини тушунишга ҳаракат қилишга интилаётган кезда бу худди иғвогарликка ўхшаб кўринади», деб таъкидлади у. Ана шундай вазиятда масала АҚШ ўз кемаларини 12 милли территориал сувлар зонасига юборишга ҳақ-ҳуқуқи борлиги ҳақида ҳам эмас, деди Брукингс институтида ишлаётган ҳарбий-денгиз проблемалари бўйича эксперт Майкл Макгуайр. Асосий масала шундаки, бу қилмиш сиёсий нуқтаи назардан оқилонами, биз ўзимизни нохуш ишларга ураётганимиз йўқми, деди бу мутахассис.

Сўнгги соатда

● ЖЕНЕВА. Социалистик интернационал маслаҳат кенгаши аъзолари Европада ўртача ва камроқ олислик ракеталарини тугатиш юзасидан ўтказилган олий даражадаги Совет-Америка учрашувидан сўнг пайдо бўлган қуролсизланиш истиқболларини муҳокама қиладилар. Улар бу ерда СССР, АҚШ вакиллари ҳамда БМТнинг қуролсизланиш масалалари билан шуғулланувчи экспертлари билан учрашадилар. Финляндия ташқи ишлар министри раислигида ўтадиган мажлисда ГФР, Австрия, Франция, Буюк Британия, Италия ва бошқа мамлакатлар социалистик партияларининг таниқли аъзолари ҳозир бўладилар.

● РИМ. Исроил Бош министри Ицхак Шамир бу ерга расмий визит билан келди. Италия пойтахтида у республика президенти Франческо Коссига, Италия Министрлар Кенгашининг Раиси Жованни Гориа, Ташқи ишлар министри Жулио Андреотти, сенат ва парламент депутатлари палатаси раислари, қатор сиёсий партияларнинг раҳбарлари билан учрашади, деб ёзади «Република» газетаси. Шамирнинг визити арафасида, деб қайд этади газета, баъзи сўл партиялар намояндалари Италия президентига мурожаат этиб, босиб олинган араб территорияларида Исроилнинг шафқатсизларча бедодлигига қарши норозилик белгиси остида унинг визитини бекор қилишни талаб этдилар.

(ТАСС, 15 февраль).

ЛИВАН ПРЕЗИДЕНТИГА СУИҚАСД

БАЙРУТ. (ТАСС). Ливан президенти Амин Жмайлга суиқасд қилишга уриниш барбод бўлди. Давлат бошлиғи жума куни чет эл сафарига жўнаб кетиши лозим бўлган Ливан авиация компаниясига қарашли самолётда хавфсизлик хизмати ходимлари портлатиш қурилмаси борлигини аниқладилар. Учувчи юмшоқ ўриндиғининг тагидаги портловчи модда заряди электрон портлагич билан жиҳозланган бўлиб, у самолёт 10 минг метр баландликка кўтарилганида ишлаши лозим эди.

Байрут аэропортини қўриқлаб турган Сурия ва Ливан қуролли кучларининг вакиллари тергов олиб бормоқдалар.

Байрутдаги вазият ҳавотирли бўлиб турибди. Пойтахтни ғарбий ва шарқий секторларга бўлиб қўйган «яшил чизиқ» бўйлаб ўтган куни артиллерия ва гранатометлардан фойдаланиб отишмалар бўлди. Байрутнинг жанубий чеккаларидаги отишма айниқса, шиддатли ўтди. Ярадорлар бор. Қарама-қарши турган томонлар хавфсизлик кучлари намояндалари аралашганидан кейингина ўт очишни тўхтатдилар.

Жанубий Африка экономикасининг асоси бўлган қимматбаҳо тошлар, олтин, кўмир каби қазилма бойликларни ишлаб чиқариш машаққати шахтёрлар зиммасига тушмоқда. Лекин уларга тўланаётган жуда кам иш ҳақи натижасида қашшоқликда кун кечиришга мажбур бўлмоқдалар. Суратда: шахтёрлар иш ҳақини 30 процентга оширишни талаб қилмоқдалар.

ТАСС фотохроникаси.

ОЛИМПИАДАНИНГ ДАСТЛАБКИ ҒОЛИБЛАРИ

● КАНАДАНИНГ Калгари шаҳрида XV қишки Олимпиада мусобақалари бошланди. Ўн икки ёшли ўқувчи қиз Робин Перри машъалани ёққач, Канада тарихида биринчи аёл генерал-губернатор Жанна Сове Олимпиада ўйинларини очиқ деб эълон қилади. Улкан стадионда олимпиадага бағишланган катта байрам тантаналари тугагач, биринчи бўлиб хоккейчилар мусобақани бошлаб беришди.

СССР терма командаси Норвегия спортчиларини 5:0 ҳисобида енгди. «В» группасида дастлабки кутилмаган натижа қайд этилди. Чехословакия спортчилари ГФР командасига 1:2 ҳисобида ютқазиб қўйдилар. Австрия хоккейчилари АҚШ командасидан 6:10 ҳисобида енгилишди.

14 февраль якшанба куни программанинг тоғ чанғи, коньки, чанғи пойгаси, чанғида трамплиндан сакраш, чана спорти, фигурали учиш ва хоккей мусобақалари бўлиб ўтди. 10 километрга аёллар ўртасида чанғи пойгаси совет спортчиларининг тўла устунлигида ниҳоясига етди. Командамиз ветерани, хизмат кўрсатган спорт мастери СССРнинг 16 марта чемпиони, жаҳоннинг 6 марта чемпиони, 1976 ва 1980 йилларда ўтказилган қишки Олимпиада ўйинлари ғолиби Раиса Сметанина командадош дугонаси Вида Венценени чемпионлик унвони билан қутлади, ўзи эса кумуш медаль билан тақдирланди. Финляндия спортчиси Ф. Матекайне учинчи бўлди. Ундан кейинги ўринларни ҳам совет спортчилари Светлана Нагейкина ва Тамара Тихоновалар эгаллашди.

Кеча — душанба куни эркаклар ўртасида 30 километрга чанғи пойгаси ва бир ўринли чана мусобақалари бўлиб ўтди. Бугун 16 февралда тоғ чанғи спорти ва фигурали учиш бўйича ғолиблар аниқланади.

● БЕЛДИРСОЙДА тоғ чанғи спорти бўйича ўтказилган халқаро мусобақалар ниҳоясига етди. Унда Совет Иттифоқи, Польша, Румыния ва республикамиздан юздан ортиқ спортчи қатнашди. Суратларда: мусобақа қатнашчиларидан бир группаси; ленинградлик Л. Кедрина; гигант слалом трассасида.

А. Кошкин ва В. Миленький фотолари.

ЎзТАГ фотохроникаси.

ИЛМИЙ ИЗЛАНИШЛАРГА МАРҲАМАТ

Тошкент мактаблари юқори синф ўқувчиларининг «Илм-фан йўли» клубида бўлиб ўтган мунозара ижодкор ёшларнинг қайта қуришдаги ролига бағишланди. Бу клуб Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг олимлар уйи ҳузурида ташкил этилган. Республика Фанлар академияси вице-президенти Э. Ю. Юсупов йигит ва қизларга ўзбекистонлик ёшларнинг илмий-техникавий ижодиёти ҳақида гапириб берди, студентлар ва ёш мутахассисларнинг «катта» фанни ривожлантиришда қандай қатнашаётганликлари ҳақидаги саволларга жавоб берди.

«Илм-фан йўли» клуби ташкилотчилари Тошкент мактаблари ўқувчиларини касб танлашга ўргатишни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйганлар. Бу ерга улар билан учрашиш учун таниқли олимлар, тадқиқотчилар келиб туришади. Кўпгина илмий проблемалар эркин мунозара тарзида кўриб чиқилади. Тажрибали лекторлар совет фани ютуқлари, энг яхши ишланмаларнинг ишлаб чиқаришга жорий этилиши, илмий ижод билан боғлиқ бўлган кўпгина касблар ҳақида сўзлаб берадилар. Клуб фаоллари Тошкент мактабларида ҳам кўчма мажлислар ўтказиб туришади.

(ЎзТАГ мухбири).

ДАВЛАТ ВА МАТЛУБОТ ЖАМИЯТИ САВДОСИДА ТАРТИБСИЗЛИКЛАР ҲАМОН ДАВОМ ЭТМОҚДА

ЖАЗО ЎРНИГА... МУРОСА

ОДАМЛАР савдо, умумий овқатланиш корхоналарига ҳар куни, ҳар соатда кирадилар. Бу жойларда кўрсатилган хизмат даражаси, муомала кишиларнинг кайфиятига, қолаверса меҳнат унумдорлигига таъсир этади. Меҳнаткашлар ана шу ерда яратилган қулайлик ёки ноқулайлик, шароитларга қараб баҳо беришади. Бу табиий нарса. Бир қатор ташкилотлар эса давлат томонидан ана шу корхоналар ишини назорат қилиш, ишни сифат жиҳатдан яхшилашга жалб қилинган. Область Давлат савдо инспекцияси ҳам шу мақсадга сафарбар этилган. Хўш, текширишлар қандай натижа бермоқда? Кўрсатилган камчиликлар бартараф этиляптими? Билдирилган танқид, таклиф, мулоҳазалар амалга ошаяптими? Мухбиримизнинг ана шу каби саволларига область савдоси Давлат бош инспектори И. ИСРОИЛХЎЖАЕВ қуйидагича жавоб берди:

— КЕЙИНГИ йилларда областимиз шаҳар ва районларида савдо хизмати маданиятини ошириш йўлида анча ижобий ўзгаришлар содир бўлди. Хизматнинг янгича услублари жорий этилмоқда. Албатта, уларни қайд этиш керак. Лекин аҳолига хизмат кўрсатиш маданияти ҳамон талабдан анча орқада қолмоқда. Меҳнаткашларнинг истак ва эҳтиёжлари диққат билан ўрганилмайди, совет савдоси қонун-қоидалари бузиляпти. Кейинги бир йил ичида икки мингдан ортиқ савдо ва умумий овқатланиш корхоналари текширилди. Афсуски, уларнинг мингдан ортиғида қонун-қоидалар қўпол равишда бузилаётгани аниқланди. Шу жумладан давлат нархларини бузиш 75 тасида, харидор ҳақига хиёнат қилиш 596 тасида, харидоргир молларни беркитиб қўйиш 71 тасида спиртли ичимликлар сотиш қоидасини бузиш 26 тасида аниқланди.

Биз уларни тегишли идора, жамоат ташкилотларига чора кўриш, камчиликларни бартараф этиш учун юбордик. Қоида бўйича савдо, жамоат ташкилотлари раҳбарлари текшириш натижаларини олгач беш кун ичида кўриб чиқишлари ва бу ҳақда Давлат савдо инспекциясига хабар беришлари лозим. Минг афсуски, айрим раҳбарлар, жамоат ташкилотлари белгиланган муддатда жавоб бермайдилар, ҳатто айбдорларга нисбатан лозим жазоларни кўрмайдилар, муроса қиладилар. Бу эса давлат савдоси, матлубот жамиятларида совет савдоси қонун-қоидаларининг бузилишини камайтириш ўрнига, кўпайишига олиб келмоқда. Бу ҳақда жуда кўп далиллар келтириш мумкин.

Чирчиқдаги 53-магазиннинг (мудири Ф. Ли) виноароқ бўлими сотувчиси Д. Жўрабоев пиво сотиб олган харидорнинг ҳақидан уриб қолди. Кўргазма пештахтасида икки хил пиво ва бальзам бор. Баҳолари қўйилмаган. Омбор текширилганда 336 шиша шампан виноси ва 26 шиша «Чашма» виноси борлиги аниқланди. Бу ҳам етмагандек ҳаммаёқ ифлос. Ана шу қоида бузарлик ва камчиликлар учун область Давлат савдо инспекцияси сотувчи Д. Жўрабоевни сотувчи сифатида ишлатмасликни ўз қарорида кўрсатди. Чирчиқ савдо ташкилоти (директори И. Ўсаров) унга қаттиқ виговор бериш билан чегараланди. Магазин мудири Ф. Лига эса қаттиқ виговор берилиши керак эди. У фақатгина огоҳлантирилди.

Яна бир мисол. 7-сабзавот магазинида сотувчи К. Абдунабиева харидорга бир қоп (40кг) пиёз тортиб, 16 тийинини уриб қолди. Пиёз қайта тортилиб кўрилганда 2,5 килограмм кам чиқди.

91-магазинга қарашли «Яблока» сабзавот павильонида сотувчи А. Шобобоев 4 килограмм олма тортаётиб 80 грамм кам берди. Инвентаризация ўтказилганда эса 437 сўм 59 тийин етишмади. Сотувчи ҳатто медицина кўригидан ҳам ўтмаган экан.

Т. Ҳусанов магазин мудири бўлган 62-магазинда яна ҳам кишини ташвишлантирадиган воқеа содир бўлди. Сотувчи Т. Шоринбоев харидорга 6 та лимонни тортиб 3 сўм 20 тийин бўлади, деди. Биз текширув савдоси қилганлигимиз ҳақида ҳужжат кўрсатишимиз билан у сапчиб, харидор қўлидаги целлофан халтачадаги лимонларни олиб яшикдаги лимонларга аралаштириб юборди. Магазинда бутунлай бетартиблик. Картошка, пиёз, сабзи сараланмай, чанг-чунг, ачиган-сасиганлари билан қўшиб сотиляпти. Уч хил маҳсулотга нархлар белгиси қўйилмаган. Маҳсулот тортиладиган идишда ҳам белги йўқ. Таклиф ва мулоҳазалар дафтари пештахта остига, газетага ўраб ташлаб қўйилган. Магазинда санитария аҳволи қониқарсиз. Қонун-қоидалар тамоман бузилмоқда. Текшириш натижалари Чирчиқ савдо ташкилотига юборилиб, коллектив ўртасида муҳокама қилиш совет савдоси қоидалари бузилишининг олдини олиш ва аҳолига хизмат маданиятини ошириш юзасидан тадбирлар белгилаш, шунингдек совет савдоси қоидаларини қўпол равишда бузаётган сотувчилар К. Абдунабиева, А. Шобобоев, Т. Шоринбоевларни сотувчиликдан четлаштириш талаб этилади.

Шаҳар савдо ташкилоти маъмурияти ўтган йил декабрь ойининг иккинчи ярмида юқорида исм-фамилиялари келтирилган қоидабузарларни меҳнат ҳақидаги қонунлар кодекси 37-моддасининг 2-банди билан бўшатишга розилик бериш ҳақидаги ҳужжатларни касаба союз комитетига (раиси Л. Пенькова) йўллади. Бу ҳақда бирнеча бор эслатилганидан сўнг касаба союз комитети К. Абдунабиева ва Т. Шоринбоевларни ишдан бўшатиш ҳақидаги масалани кўриб чиққан, аммо ишдан бўшатишга розилик бермади. Бу ҳам етмагандек уларга ижобий характеристика беришди.

Тўғри, касаба союзлари меҳнаткашлар ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қиладиган ташкилот. Бироқ қонунбузарлар, халқ ҳақига хиёнат қиладиган кимсаларни эмас. Бундай номутаносиблик Чирчиқ шаҳар савдоси касаба союз комитетида такрор-такрор учрамоқда. Бу ташкилот меҳнаткашлар манфаати учун жон куйдириш ўрнига, савдо қонун-қоидаларини қўпол равишда бузаётганларнинг бошини силамоқда.

Бекобод шаҳар умумий овқатланиш трестида ҳам шу каби кўнгилсиз воқеалар бўлмоқда. Медицина билим юрти ҳузуридаги ошхонада (бош ошпаз А. Норбоев) ошпаз С. Бабаянц хўрандага 7 тийин кам қайтарди. Бунинг устига икки порция овқатда 60 грамм гўшт кам чиқди. Циферблатли тарози қўйилмаган. Меню директор ва бош ошпазнинг имзосисиз оддий дафтарга ёзилган. 9-ихтисослашган ҳунар-техника билим юрти ошхонасида (бош ошпаз А. Валиев) ҳам болалар ҳақига хиёнат қилиш ҳоллари содир бўлмоқда. Область Давлат савдо инспекцияси қарори билан ошпаз С. Бабаянц, бош ошпаз А. Норбоев А. Валиев ҳақидаги текширув материаллари ўртоқлик судига оширилди. Шу билан бир қаторда трест раҳбарларига қоидабузарлик фактларини трестнинг кенгайтирилган Советида муҳокама қилиш топширилди. Бекобод умумий овқатланиш трести директори Ҳ. Бойматов давлат савдо инспекцияси қарорини такрорловчи, яъни айбдорларнинг ишини ўртоқлик судига ошириш ҳақида такрорий буйруқ чиқариш билан чегараланди. Уч ой мобайнида эса ўртоқлик суди (раиси И. Альховская) бу ишни кўриб чиқмади. Айбдорлар эса дўппини яримта қилиб юришибди.

Шу каби қоидаларни бузиш, уларга нисбатан қатъий чоралар кўрмаслик ва муросасозлик бошқа айрим матлубот жамиятларида ҳам учрамоқда. Бекобод район матлубот жамиятига қарашли (раиси Т. Янгибоев) 8-кафеда (ошпаз-бригадир Сулаймонова) М. Тожибоева хўрандадан 3 сўм 9 тийин ўрнига 3 сўм 50 тийин олиб қолди. Икки порция гуляшда гўшт 35 грамм кам чиқди.

«Марҳамат» ресторани кабоб цехида (ошпаз-биргадир Ҳ. Ўринбоев) 10 сих пиширилмаган кабоб тортилганда 70 грамм кам келди. Ҳар бир сих кабобнинг баҳоси 58 тийин, яъни тўрт тийинга ортиқ. Кейинги кунларда ресторанда 38682 сих кабоб сотилган, бу демак хўрандалардан 1298 сўм 24 тийин кўп олиб қолинган. Хўжалик ҳисобидаги «Марҳамат» ресторанида икки порция гуляшдан 55 грамм гўшт, шунингдек аччиқ-чучукдан 40 грамм, сабзи салатидан 45 грамм, сирдан 15 грамм, қайнатилган гўштдан 30 грамм, нондан 25 грамм кам чиқди. Реализация қилиш акти тузилмаган. Идиш-товоқларни ювиш режимига амал қилинмайди. Иссиқ сув йўқ. Дезинфекция моддалари келтирилмаган. Ходимларнинг медицина дафтарчаларини топиб бериша олмади.

Биз бундай ноинсофлик қилган кишиларга нисбатан қаттиқ чоралар кўрилишини талаб қилдик. Лекин матлубот жамияти раҳбарлари касаба союз комитети (раиси Л. Халилова) қонунга хилоф равишда чора кўришни икки ойга кечиктирдилар ва хайфсан билан чегараланиб қўя қолишди. Бу каби мисолларни Ғалаба, Ўрта Чирчиқ районлари умумий овқатланиш ва матлубот жамиятлари корхоналаридан ҳам келтириш мумкин.

Юқоридаги фактлар шундан далолат бермоқдаки, савдо ташкилотлари коллектив ўртасида тарбиявий-оммавий ишларга етарли эътибор бермаяпти. Унинг устига назорат органлари материалларини номигагина муҳокама қиладилар. Қоидабузарларнинг айбларини яширишга ҳаракат қиладилар. Бу ҳақда давлат савдоси ва матлубот кооперацияси касаба союзлари область комитетига бирнеча бор маълум қилинди. Лекин негадир ишда бурилиш сезилмаяпти. Танқиддан тегишли хулоса чиқарилмаяпти. Айбдорларни қилмишларига яраша жазолаш қатъий тартиб ўрнатиш ўрнига муросасозлик қилишмоқда.

Б. ПЎЛАТОВ.

ЯНГИ КИТОБЛАР

«АВАЗ»

● АВАЗ Ўтар ўғли XIX асрнинг охири XX асрнинг бошларида яшаб ижод этган, ўзбек демократик адабиётининг ривожланишига катта ҳисса қўшган маърифатпарвар шоирдир. У бор-йўғи ўттиз беш йил умр кўрди, шунга қарамай бизга кўпгина адабий мерос қолдирди.

Мазкур роман таниқли ёзувчи Саъдулла Сиёев қаламига мансуб. Унда адиб XIX асрнинг охири ва XX асрнинг бошларида Туркистон ўлкасидаги тарихий воқеаларни, Аваз ва унинг замондошлари Аҳмад Табибий, Мутриб, Чокар, Розий ва Ниёзмуҳаммад Охундларнинг ижтимоий-сиёсий қарашлари ҳақида ҳам ҳикоя қилади.

Муаллиф китобни ёзиш учун кўпгина тарихий фактларни синчиклаб ўрганганн сезилиб турибди. Шу боисдан ҳам зулмат ҳукмронлик қилган даврни китобхонлар яққол тасаввур қиладилар, истеъдодли шоир ва унинг тарафдорлари эски тузумга қарши қандай кураш олиб боришганидан воқиф бўладилар.

Романни Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг «Ёш гвардия» нашриёти босиб чиқарган.

МОПАССАН АСАРЛАРИ ЎЗБЕК ТИЛИДА

●ФРАНЦУЗ танқидий реализмининг вакилларидан бири, атоқли ёзувчи Ги де Мопассан (1850—1893) асарлари китобхонлар томонидан севиб ўқилади. Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриёти яқинда адибнинг «Ҳаёт», «Азизим» ҳамда бир қатор новеллаларини тўплаб нашр этди.

«Ҳаёт» романида ёзувчи XVIII асрдаги француз маърифатчиларининг ғояларига мурожаат этади. Ўша даврдаги воқеаларни маҳорат билан тасвирлайди. Романни Э. Носиров таржима қилган.

«Азизим» романида эса Учинчи Республика давридаги сиёсий кураш, Франциянинг Африка давлатларига бўлган муносабати ва кишиларнинг маънавий-ахлоқий пасткашликлари ўз аксини топган. Романни И. Ғафуров таржима қилган. Шунингдек, тўпламдан адибнинг ҳикоялари ҳам ўрин олган бўлиб, улар З. Орифжонова таржимасида берилган.

Китоб «Жаҳон адабиёти дурдоналари» сериясида чоп этилган.

Т. ИСМОИЛОВ.

ФАҚАТ ЛЕКЦИЯ ЭМАС...

Оржоникидзе район партия комитети ва Китобсеварлар жамияти ташаббуси билан посёлка ва қишлоқ Советларида ташкил этилган хотин-қизлар клубларига шифокорлар, илғор ишчилар ва ўқитувчилар аъзо. Улар қишлоқ аёллари орасида турли мавзуларда суҳбатлар ўтказишяпти. Айниқса, район марказий касалхонасининг гинеколог врачи Г. Турсунова, Тошкент қишлоқ хўжалик институти ўқитувчиси, фалсафа фанлари кандидати М. Холматова, тарих фанлари кандидати М. Тўлагановалар иштирокидаги тадбирлар манзур бўлди.

— Клуб аъзолари фаолияти аёллар ўртасида лекция ўқиш билангина чекланиб қолмаяпти, — дейди район хотин-қизлар кенгаши аъзоси, клуб ташкилотчиларидан бири Д. Аюпова. — Хусусан, Чинобод, Байтқўрғон қишлоқ Советлари ва Қибрай посёлка Советида ўтказилган машғулотларда тингловчилар суҳбат мавзусига актив муносабат билдириб, ўз фикр-мулоҳазалари билан ўртоқлашдилар. Салор қишлоқ Советида бўлиб ўтган йиғилишда эса турли ташкилотлар номига эътирозлар ҳам билдирилди. Масалан, М. Мирзахўжаева ва М. Юсуповалар Саёҳат кўчасида яшовчиларни ичимлик суви билан таъминлашга, «Институт» маҳалласидаги кўчаларни асфальтлашга ҳамон етарли эътибор берилмаётганлиги ҳақида куюниб гапирдилар. Янгича урф-одатларни тарғиб қилиш, эскилик қолдиқлари ва динга қарши курашиш, ишлаб чиқариш ва оилада хотин-қизлар ролини мустаҳкамлаш, ортиқча расм-русумларни, деб оила бюджетига зарар етказиш ҳолларига барҳам бериш мавзуидаги мунозаралар ҳам ўтказилаётган тадбирлар иштирокчиларида катта қизиқиш уйғотаяпти.

Г. ЙЎЛДОШЕВА.

БИЛДИРИШ

«Тошкент ҳақиқати» газета редакцияси ҳузуридаги ҳуқуқ, социалистик қонунчиликни пропаганда қилиш жамоатчилик Совети бу сафар навбатдаги қабулни Пискент районида ўтказади. Қабул район халқ судининг биносида эртага — 17 февраль чоршанба куни соат 17.00 да бошланади.

Жамоатчилик Советининг кўчма қабулини область юстиция бўлими бошлиғининг ўринбосари, жамоатчилик Советининг раиси Турғун Пидаев бошқаради.

Қизиққан ўртоқлар қатнашишлари ҳамда меҳнат, Советлар фаолияти, маиший, маданий, уй-жой ҳақидаги қонун-қоидалар пенсия масалалари ва бошқа хилма-хил соҳалар бўйича саволларига тегишли қонунлар асосида жавоблар олишлари мумкин.

«Тошкент ҳақиқати» жамоатчи Совет қабулхонаси.

Редактор **Н. НАСИМОВ.**

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

27 ФЕВРАЛДА

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ ШАҲАРЛАРИ ВА РАЙОНЛАРИДА «ЎЗБЕКФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИДА СУРАТГА ОЛИНГАН ЯНГИ, РАНГЛИ ИККИ СЕРИЯЛИ

«ҲАЁТ МАЗМУНИ»

БАДИИЙ ФИЛЬМИНИНГ

РЕСПУБЛИКА ПРЕМЬЕРАСИ ЎТКАЗИЛАДИ

Сценарий муаллифи — Рамиз ФАТАЛИЕВ.
Режиссёр — Дамир САЛИМОВ.
Оператор — Хотам ФАЙЗИЕВ.
Рассомлар — Бахтиёр НАЗАРОВ, Рафаэль СУЛЕЙМОНОВ.
Композитор — Феликс Янов-ЯНОВСКИЙ.
Овоз оператори — Борис ИСҲОҚОВ.
Ролларни: Ўлмас ЮСУПОВ, Георгий СААКЯН, Шукур САМАНДАР, Виктор УРАЛЬСКИЙ, Олег АБРАМОВ, Игорь ПУШКАРЁВ, Николай САСУХИН ва бошқалар ижро этишган.

Фильм йирик партия ва совет раҳбари, 1937 йилдан 1946 йилгача Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари бўлиб ишлаган Усмон Юсупович Юсуповнинг ҳаёти ҳақида ҳикоя қилади.

Картина кинобиографиянинг классик қонунлари асосида қурилган. Фильм муаллифлари унда Усмон Юсуповнинг республика ва мамлакат ҳаётига оид энг муҳим воқеалардаги иштироки, унинг мамлакат раҳбарлари, жумладан Сталин билан, қўл остидаги кишилар ва ҳамкасб дўстлари, ўз замондошлари ва мухолифлари, қариндош-уруғ ва дўстлари билан мулоқотларини ёрқин акс эттира олганлар.

ПРЕМЬЕРА 27 ФЕВРАЛЬ СОАТ 19.00 ДА ҚУЙИДАГИ КИНОТЕАТРЛАРДА ЎТКАЗИЛАДИ:

Олмалиқ шаҳри, «ЎЗБЕКИСТОН» кинотеатри.
Янгийўл шаҳри, «ПОБЕДА» кинотеатри.
Чирчиқ шаҳри, «НАВОИЙ» кинотеатри.
Чиноз шаҳри, «ВАТАН» кинотеатри.
Зафар посёлкаси, «НОДИРА» кинотеатри.
Калинин посёлкаси, «ОРЗУ» кинотеатри.

«СТИЛЬ» ХОНАМИЗ КЎРКИ

Диван-кровать, иккита кресло ва журнал столчасидан иборат бўлган «СТИЛЬ» МЕБЕЛЬ ТЕРМАСИ умумий хонада шинамгина дам олиш гўшасини яратиши мумкин. Термадаги барча предметларнинг шарсимон таянчлари мебелни ҳеч бир қийинчиликсиз жилдириш имконини беради.

Диван-кроватнинг ичида ўрин-кўрпалар жойланадиган бўлма ҳам бор.

Диван ва креслолар манзарали тугмачалар қадалган қавима бахмал билан қопланган.

Янгийўл мебель фабрикасида ишлаб чиқарилаётган «Стиль» термасининг тахминий баҳоси — 800 сўм.

«СТИЛЬ» МЕБЕЛЬ ТЕРМАСИ ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ МЕБЕЛЬ МАГАЗИНЛАРИДА СОТИЛМОҚДА.

«УЗБЕКПРОЕКТМЕБЕЛЬ» ИЛМИЙ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ.

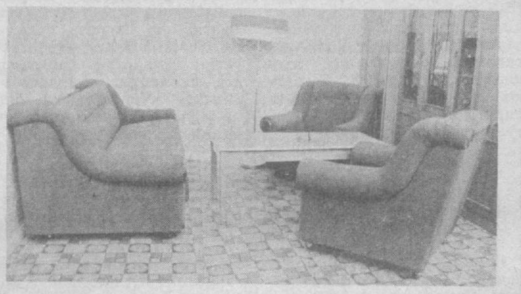

«ЯНГИЙЎЛ» МЕБЕЛЬ ФАБРИКАСИ.

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН АГЕНТЛИГИ.

ИЖОДКОР ЁШЛАР ДИҚҚАТИГА!

ЎЗБЕКИСТОН ЛКСМ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ

«ЁШЛИК» ёшлар илмий-техника ижодиёти область мувофиқлаштириш маркази директори

ВАКАНТ ВАЗИФАСИГА

КОНКУРС

ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурсда қатнашиш учун бериладиган аризалар 19 февралгача қабул қилинади.

Справкалар учун телефон: 33-08-72, ёшларнинг илмий ижодиёти бўлими.

СССР Давлат банкининг Тошкент область бошқармаси коллективи пул муомаласи бўлими бошлиғи Р. Т. Каримовага отаси

Турғунбой КАРИМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриёти коллективи нашриёт ходими А. Шораимовга отаси

Шомақсуд ШОРАИМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»)

БИЗНИНГ АДРЕС: 700083, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32.

Редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916. 325748; масул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750; БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар — 334048, 325354; идеология — 325778; саноат капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; совет қурилиши — 325733; адабиёт ва санъат — 325553; маданият — 325767; социал масалалар — 325556; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325645; эълонлар бўлими — 325727.